

สถานการณ์อุตสาหกรรมการก่อสร้างในกัมพูชาและโอกาสของผู้ประกอบการไทย

1. ภาพรวม

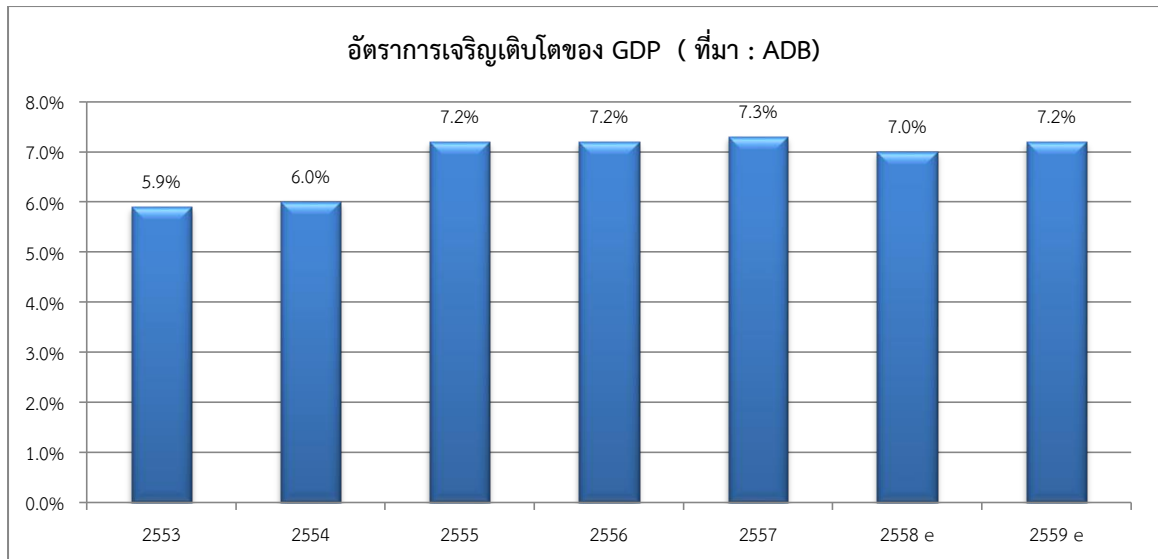
ปัจจุบันประเทศกัมพูชาอยู่ระหว่างการพัฒนาประเทศ จึงมีความต้องการวัสดุก่อสร้างเพื่อนำไปใช้ในการก่อสร้างและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน อาทิ ถนน สะพาน ทางรถไฟ ท่าเรือ สนามบิน นิคมอุตสาหกรรม ที่พักอาศัย และโรงแรม เป็นต้น

การดำเนินโครงการพัฒนาประเทศของรัฐบาลและการลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้ความเป็นเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการลงทุนจำนวนมากในโครงการก่อสร้างและการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ประกอบกับการลงทุนในโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทั้งโครงข่ายถนน ท่าเรือ และสนามบิน ทำให้มีความต้องการวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง อาทิ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ ปูนซีเมนต์ แรียปซิม สายไฟและสายเคเบิล เพิ่มขึ้น ขณะที่การขนส่งวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้างจากไทยไปกัมพูชาสะดวกและมีต้นทุนค่าขนส่งต่ำกว่าคู่แข่ง จึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยที่จะขยายตลาดวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้างในกัมพูชา

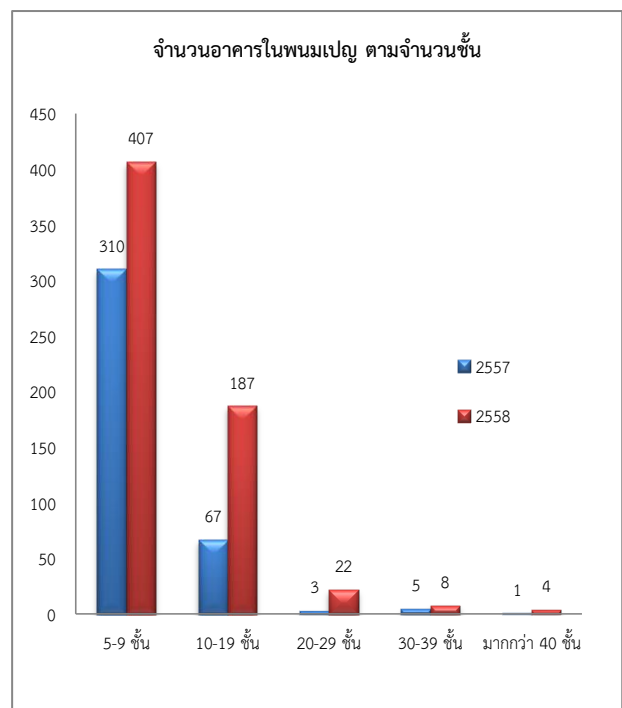
นอกจากนี้ โครงการก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่สร้างขึ้นจำนวนมากทั้งอาคารสำนักงานและอาคารพาณิชย์ ศูนย์การค้า คอนโดมิเนียม และโรงแรม โดยเฉพาะในกรุงพนมเปญยังสร้างความต้องการ เฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน และเคหะสิ่งทอ เพื่อตกแต่งอาคารสถานที่ที่ก่อสร้างขึ้นใหม่เหล่านี้ สินค้าประเภทนี้จึงมีความต้องการเพิ่มขึ้นตามภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ขยายตัว

ข้อมูลจากกระทรวงแรงงาน ในปี 2558 ระบุว่า กัมพูชามีจำนวนประชากรทั้งประเทศประมาณ 15.3 ล้านคน เพิ่ม 11% จากปีที่ผ่านมา โดยเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร 1.4 ล้านคน ขณะที่ ADB คาดการณ์ว่า GDP ของกัมพูชาจะขยายตัวในอัตรา 7% ในปีนี้ และ 7.2% ในปีหน้า

เงินลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) ในไตรมาสแรกของปี 2558 มีจำนวน 2,872 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มประมาณ 5 เท่า จากช่วงเดียวกันในปี 2557 ที่มีเงินลงทุนจากต่างชาติ 446 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่นักท่องเที่ยวในช่วง 6 เดือนแรก มีจำนวน 2.3 ล้านคน เพิ่มขึ้น 4.6% จากช่วงเดียวกันในปี 2557

ข้อมูลจากกระทรวงการจัดการที่ดิน ผังเมืองและการก่อสร้าง ระบุว่า ในปี 2558 กัมพูชาอนุมัติการก่อสร้างอาคารสูง 5-9 ชั้น เพิ่ม 30% ขณะที่อนุมัติการก่อสร้างอาคาร 20-29 ชั้นเพิ่มมากกว่า 600% โดยมีจำนวนเงินลงทุนในไตรมาสแรก 808 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่ข้อมูลจากธนาคารแห่งชาติกัมพูชาระบุว่าปริมาณสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับภาคอสังหาริมทรัพย์ ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2558 มีจำนวน 2,021.83 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็น 18.9% ของปริมาณสินเชื่อทั้งหมด ประกอบด้วยสินเชื่อเพื่อการซื้อบ้าน 669 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สินเชื่อเพื่อการก่อสร้าง 889 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และสินเชื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 433 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย 11.2% ต่อปี

2. แนวโน้มการเติบโตของสิ่งก่อสร้างในกัมพูชา

สิ่งก่อสร้างเกือบทุกประเภท มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในประเทศ คนต่างชาตินที่เข้ามาทำงานในประเทศกัมพูชา นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี นโยบายการขยายเมืองของรัฐบาลรวมถึงเงินทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับ

กัมพูชามีการลงทุนในภาคการก่อสร้างตั้งแต่ปี 2543 – 2557 เฉลี่ยปีละ 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ แม้ว่าจะมีการลงทุนที่ลดลงในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกระหว่างปี 2552-2553 แต่ภาคการก่อสร้างก็มีการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว โดยระหว่างปี 2554 – 2557 มีการลงทุนเฉลี่ยปีละ 2.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ข้อมูลจากกระทรวงการจัดการที่ดิน ผังเมืองและการก่อสร้างระบุว่า ในปี 2557 มีการลงทุนในโครงการก่อสร้างมูลค่า 2.5 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (จำนวน 1,960 โครงการ) เพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่า เมื่อเทียบกับปี 2554 ซึ่งมีการลงทุนในโครงการก่อสร้างมูลค่า 1.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (จำนวน 2,125 โครงการ)

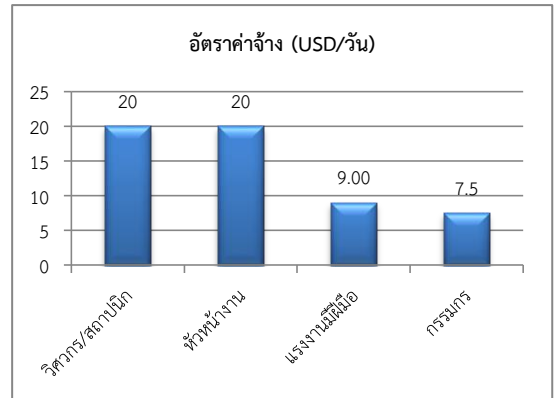
ขณะที่ไตรมาสแรกของปี 2558 มีการลงทุนในโครงการก่อสร้างมูลค่า 808 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (จำนวน 915 โครงการ) โดยมี 60 โครงการซึ่งเป็นการลงทุนขนาดใหญ่ รวมมูลค่า 668 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งขออนุมัติการก่อสร้างจากกระทรวงฯ อีก 855 โครงการเป็นการลงทุนขนาดเล็กและกลาง รวมมูลค่า 144 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งขออนุมัติการก่อสร้างจากสำนักงานแต่ละจังหวัด ทั้งนี้นับตั้งแต่ปี 2543 ถึงไตรมาสแรกของปี 2558 กระทรวงฯ ได้อนุมัติการก่อสร้างรวม 32,826 โครงการ พื้นที่รวม 74 ล้าน ตร.ม. รวมมูลค่า 23 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

➤ จำนวนบริษัทและตลาดแรงงาน

นับจนถึงไตรมาสแรกของปี 2558 มีบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างซึ่งจดทะเบียนกับกระทรวงการจัดการที่ดินฯ รวม 1,581 บริษัท ช่วง 6 เดือนแรกของปี 2558 มีการออกใบอนุญาตก่อสร้างให้กับ 124 บริษัท (ท้องถิ่น 86 และ

ต่างชาติ 37) ขณะที่ปีก่อนมีการออกใบอนุญาตให้กับ 134 บริษัทในช่วงเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตามมีเพียง 646 บริษัทเท่านั้น (ต่างชาติ 202 บริษัท) ที่ใบอนุญาตยังสามารถใช้ได้ในปัจจุบัน ในส่วนของวิศวกรและสถาปนิกที่ขึ้นทะเบียนในปีนี้มีจำนวน 9 คน ทำให้ปัจจุบันมีวิศวกรและสถาปนิกที่ขึ้นทะเบียนในกัมพูชารวม 67 คน

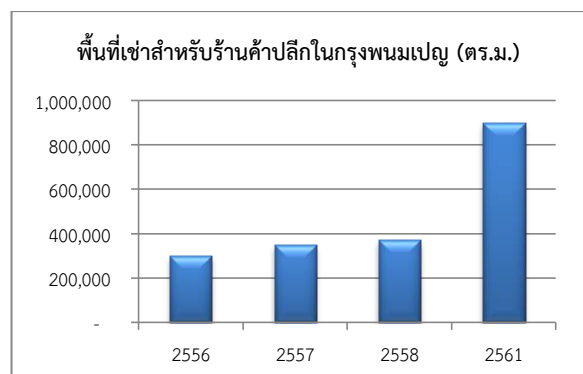
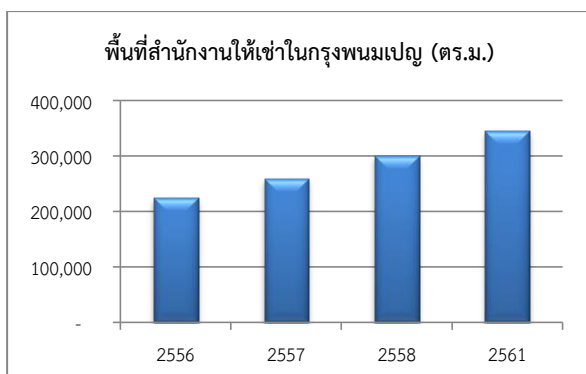
จากผลสำรวจพบว่า อุตสาหกรรมก่อสร้างมีการจ้างงานประมาณ 60,000 คน โดย 40,000 คน ทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยอัตราค่าจ้างแต่ละตำแหน่ง สามารถแบ่งได้ดังนี้ วิศวกรหรือสถาปนิก และหัวหน้างานจะได้รับค่าจ้างเฉลี่ย 15-20 USD/วัน ขณะที่แรงงานฝีมือจะได้รับค่าจ้าง 8-9 USD/วัน ส่วนกรรมกรหรือแรงงานไร้ฝีมือจะได้รับค่าจ้างประมาณ 5-7.5 USD/วัน

➤ **สิ่งก่อสร้างเพื่อการพาณิชย์หรือเพื่อการประกอบธุรกิจ**

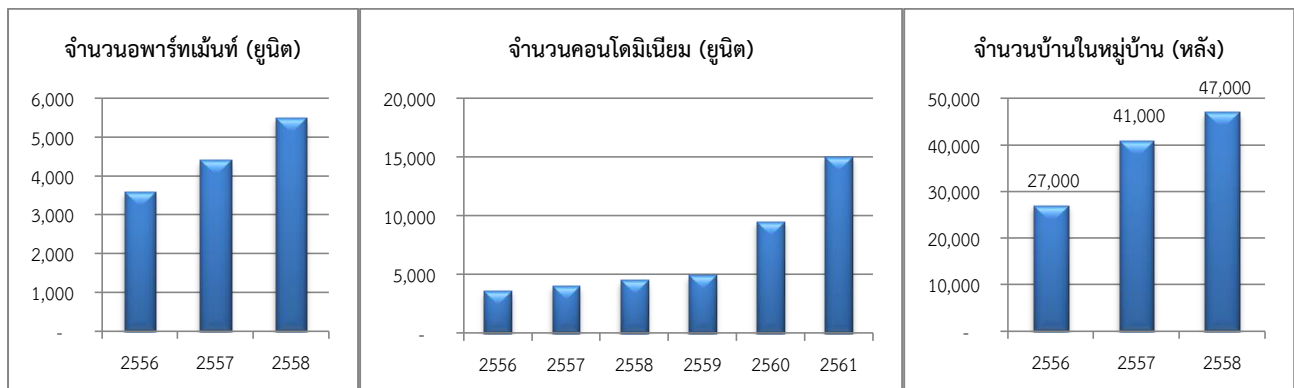
ในปี 2558 กรุงเทพมหานครมีพื้นที่สำนักงานให้เช่ารวม 300,000 ตร.ม. เพิ่มขึ้น 15% จากปีก่อน และคาดว่าพื้นที่สำนักงานให้เช่าจะเพิ่มเป็น 345,000 ตร.ม. ในปี 2561 มีอัตราการขยายตัวประมาณปีละ 10% ในปี 2558 พื้นที่สำนักงานให้เช่าจำนวน 300,000 ตร.ม. นั้น แยกเป็นอาคารเกรด A ประมาณ 27% เกรด B ประมาณ 71% และเกรด C ประมาณ 2% โดยปริมาณการเพิ่มของอาคารเกรด A เพิ่ม 10% ขณะที่เกรด B ลดลงประมาณ 10% และเกรด C ยังไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนพื้นที่สำหรับการค้าปลีกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2558 มีพื้นที่ให้เช่าประมาณ 370,000 ตร.ม จากจำนวนอาคารทั้งหมด 14 แห่ง เพิ่มจาก 350,000 ตร.ม. ในปีก่อน คาดว่าในปี 2561 จะมีพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น 900,000 ตร.ม. จากจำนวน 27 โครงการ

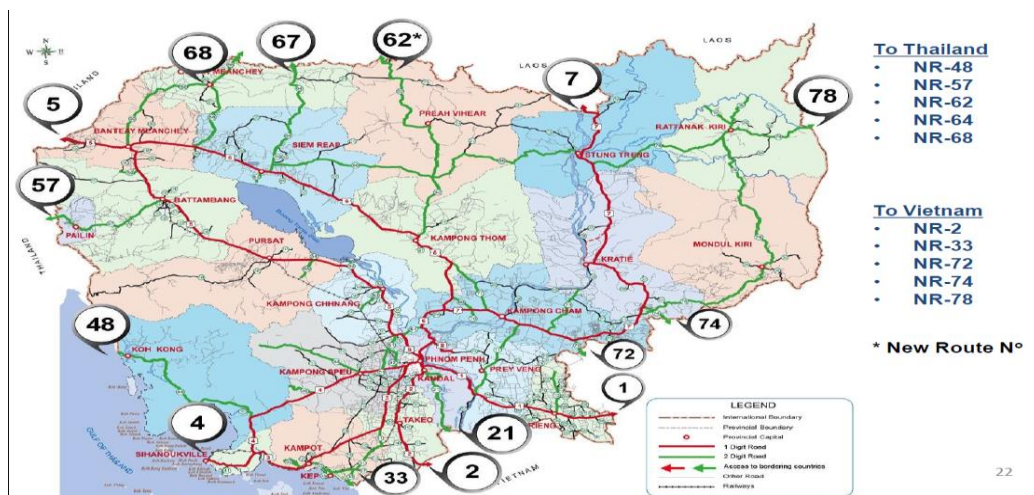
➤ สิ่งก่อสร้างเพื่ออยู่อาศัย

อพาร์ทเมนท์ในกรุงพนมเปญมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราปีละ 20% โดยในปี 2558 มีอพาร์ทเมนท์จำนวน 5,500 ยูนิต เพิ่มขึ้นจาก 3,600 ยูนิตในปี 2556 ขณะที่มีคอนโดพร้อมขายในพนมเปญมี 22 โครงการ รวม 3,600 ยูนิต ซึ่งคาดการณ์ว่าจะเพิ่มจำนวนเป็น 60 โครงการ รวม 15,000 ยูนิต ในปี 2561 หากโครงการต่างๆ เป็นไปตามแผน นอกจากนี้การก่อสร้างหมู่บ้านมีจำนวนเพิ่มเฉลี่ยปีละ 20% ขณะที่จำนวนบ้านรวมเพิ่มปีละ 30% โดยในปี 2558 มีจำนวนบ้านรวม 47,000 หลัง เพิ่มขึ้นจาก 41,000 หลัง ในปีที่ผ่านมา หรือเพิ่ม 15%

➤ โครงสร้างพื้นฐาน

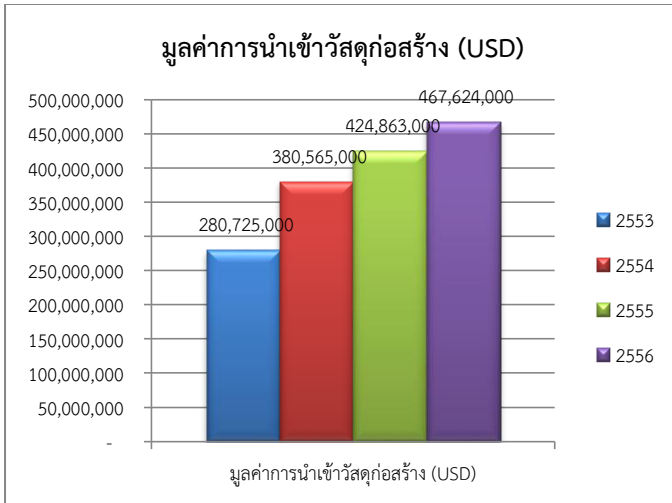

ตามแผนและยุทธศาสตร์พัฒนาแห่งชาติ (National Strategic Development Plan 2014-2018) ของ กัมพูชาปี 2557 -2561 ได้กำหนดให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศโดยเฉพาะเส้นทางคมนาคม ดังนี้

- (1) ปรับปรุงถนนระยะทาง 3,500 กม. ภายในระยะเวลา 5 ปี
- (2) ปรับปรุงถนนแห่งชาติหมายเลขหนึ่งหลัก จากแบบ DBTS เป็น AC pavement
- (3) ขยายถนนแห่งชาติหมายเลขหนึ่งหลัก จาก 2 ช่องทาง เป็น 4 ช่องทางในพื้นที่ตัวเมืองสำคัญและ บริเวณโดยรอบ ซึ่งจะเริ่มจากถนนแห่งชาติหมายเลข 5 ระยะทาง 400 กม. มูลค่า 239 ล้าน USD
- (4) เพิ่มสัดส่วนของถนนลาดยางในถนนแห่งชาติหมายเลขสองหลัก จาก 50% เป็น 90%
- (5) ติดตั้งระบบระบายน้ำ สำหรับถนนแห่งชาติหมายเลขหนึ่งหลัก เพื่อบริหารจัดการปัญหาน้ำท่วม
- (6) เพิ่มสัญญาณไฟจราจรในเมืองหลวง เพื่อให้มีความปลอดภัยและคล่องตัวมากขึ้น
- (7) ส่งเสริมการใช้บริการรถประจำทางสาธารณะในเมืองหลวง
- (8) ติดตั้งกล้องวงจรปิด บนถนนแห่งชาติหมายเลข 1 หลัก เพื่อควบคุมความเร็วและตรวจจับยานพาหนะ ที่บรรทุกเกินขนาด
- (9) เร่งรัดการก่อสร้างทางพิเศษระหว่างจังหวัด โดยเส้นแรกเริ่มจาก พนมเปญ – พระสีหนุ ระยะทาง 190 กม. ความกว้าง 25 เมตร ซึ่งโครงการดังกล่าวจะเริ่มก่อสร้างในปี 2559 และคาดว่าจะเสร็จสิ้น ในปี 2563 โดยใช้เงินลงทุนจำนวน 1.6 พันล้าน USD ข้อมูลจากแผนพัฒนาทางพิเศษของกัมพูชา ระบุว่าภายในปี 2583 กัมพูชาจะมีการก่อสร้างทางพิเศษทั่วประเทศรวมระยะทาง 2,230 กม. ซึ่ง จะต้องใช้เงินลงทุนรวมประมาณ 26 พันล้าน USD
- (10) ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ลงทุนพัฒนาท่าเรือทางแม่น้ำ
- (11) พื้นฟูและปรับปรุงรางรถไฟสายเหนือจากพนมเปญสู่ปอยเปต ให้แล้วเสร็จ โดยปัจจุบันยังขาดอยู่อีก 48 กม. คาดว่าใช้เงินลงทุน 33 ล้าน USD
- (12) ก่อสร้างอาคารสำหรับรับส่งสินค้าทางรถไฟที่พนมเปญและจังหวัดพระสีหนุ
- (13) ผลักดันให้มีการขยายเส้นทางรถไฟไปยังจังหวัดอื่นๆ

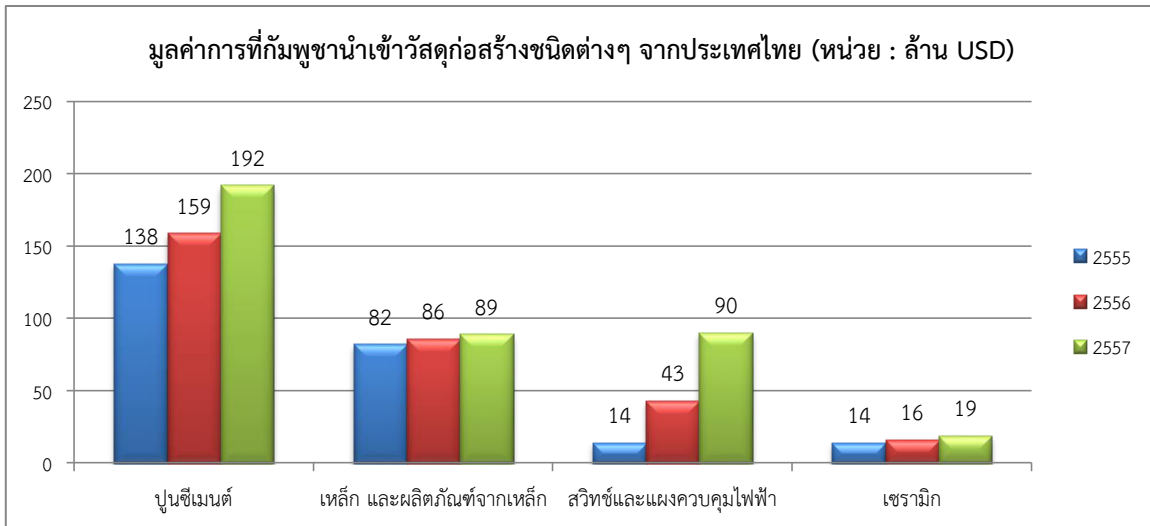
3. แนวโน้มความต้องการการนำเข้าวัสดุก่อสร้างของกัมพูชา

กัมพูชาเป็นประเทศขนาดเล็กที่กำลังพัฒนา จึงขาดศักยภาพในการผลิตวัสดุก่อสร้างประเภทต่างๆ ด้วยตัวเอง จำเป็นต้องนำเข้าวัสดุก่อสร้าง เกือบทุกชนิดจากต่างประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศ ข้อมูลจาก International Trade Centre (ITC) แสดงให้เห็นว่ากัมพูชานำเข้าสินค้าวัสดุก่อสร้างในหมวดหลัก (HS Code 25,68,69,72,73,76) ซึ่งประกอบด้วย วัสดุก่อสร้างที่ทำจากแร่ต่างๆ หิน ซีเมนต์ กระจก เบื้อง เซรามิก เหล็ก โลหะ และ อลูมิเนียม เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2556 กัมพูชานำเข้าสินค้าวัสดุก่อสร้างดังกล่าว มูลค่ารวม 467 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 424 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีก่อน แหล่งนำเข้าวัสดุก่อสร้างที่สำคัญ ได้แก่ จีน ไทย เวียดนาม เกาหลี และ ญี่ปุ่น เป็นต้น

ที่มา : ITC calculations based on UN COMTRADE statistic

กัมพูชานำเข้าสินค้าวัสดุก่อสร้างจากไทย เพิ่มขึ้นทุกปี สอดคล้องกับการนำเข้าจากทั่วโลก โดยในปี 2557 กัมพูชานำเข้า ปูนซีเมนต์จากประเทศไทย มูลค่า 192 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 159 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีก่อน หรือเพิ่ม 20.62 % ขณะที่นำเข้าเหล็กและผลิตภัณฑ์จากเหล็กมูลค่า 89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 86 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีก่อนหน้า หรือเพิ่ม 3.35%

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

4. โอกาสทางธุรกิจและช่องทางในการเข้าสู่ตลาด

➤ โอกาสทางธุรกิจ

การเติบโตภาคการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์อย่างต่อเนื่องและรวดเร็วของประเทศกัมพูชา ส่งผลให้ความต้องการสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นตาม จึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพและความเชี่ยวชาญ ที่ต้องการขยายตลาดสินค้าและบริการต่างๆ มายังประเทศกัมพูชา โดยสินค้าและบริการที่มีโอกาสได้แก่

(1) สินค้าในกลุ่มวัสดุก่อสร้าง

จากข้อมูลและสถิติที่ปรากฏ แม้กัมพูชาจะนำเข้าวัสดุก่อสร้างจากประเทศจีนมากเป็นอันดับหนึ่ง แต่ สินค้าวัสดุก่อสร้างจากประเทศไทยก็ยังคงได้รับความนิยมและมีปริมาณนำเข้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้ เนื่องจากสินค้าจากทั้งสองประเทศมีกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกัน

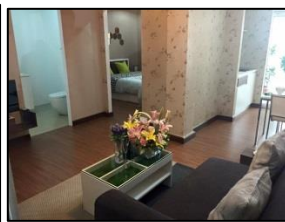
สาเหตุที่กัมพูชานำเข้าสินค้าวัสดุก่อสร้างจากจีนมากเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจาก 1.) โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ในประเทศกัมพูชาเป็นของนักลงทุนจีน 2.) สินค้าวัสดุก่อสร้างบางรายการจากประเทศจีนมีราคาถูกเมื่อเทียบกับสินค้าไทย

ขณะที่สินค้าไทย ยังคงเป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับจาก นักลงทุนชาวกัมพูชาซึ่งมีความเชื่อมั่นในคุณภาพ มาตรฐาน นอกจากนี้ยังเป็นสินค้าทางเลือกในลำดับต้นๆ ของโครงการที่ลงทุนโดยชาวญี่ปุ่น ยุโรป หรืออเมริกา ข้อมูลจากบริษัทในเครือ SCG ระบุว่า บริษัทมียอดขายวัสดุก่อสร้างในประเทศกัมพูชาเพิ่มขึ้นทุกปี ปีละประมาณ 10-15% โดยในปีที่ผ่านมามียอดขายสินค้าวัสดุก่อสร้างรวมประมาณ 200 ล้าน USD ซึ่งมีประมาณ 20% ที่นำเข้าจากไทย

(2) สินค้ากลุ่มเฟอร์นิเจอร์ และของประดับตกแต่งบ้าน

คนกัมพูชา มีวัฒนธรรมและรสนิยมใกล้เคียงกับคนไทย จึงชื่นชอบเฟอร์นิเจอร์รวมถึงของประดับตกแต่งบ้านที่ผลิตและออกแบบโดยคนไทย ประกอบกับสินค้าไทยมีคุณภาพและราคาเหมาะสม จึงทำให้ได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศกัมพูชา

ปัจจุบันมีผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์รายใหญ่ของไทย ได้ขยายกิจการมายังประเทศกัมพูชาแล้ว เช่น SB Furniture, Modar Thai ซึ่งเป็นบริษัทในเครือ SPS Group ผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์รายใหญ่ให้กับ IKEA นอกจากนี้ร้านขายเฟอร์นิเจอร์ชั้นนำ รวมถึงโครงการอสังหาริมทรัพย์จำนวนมากก็มีการนำเข้าสินค้าเฟอร์นิเจอร์จากไทยด้วยเช่นกัน

(3) การให้บริการทางด้านวิศวกรรม และการออกแบบ

ประเทศกัมพูชามีอัตราการเติบโตทางด้านที่อยู่อาศัย และสิ่งก่อสร้างในเชิงพาณิชย์ ในช่วงสองสามปีที่ผ่านมาอย่างมาก โดยโครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัยและอาคารในเชิงพาณิชย์หลายโครงการที่กำลังอยู่ระหว่างการก่อสร้าง เช่น อาคารสูงที่ใช้พื้นที่แบบบูรณาการ ห้างสรรพสินค้า การพัฒนาที่อยู่อาศัยและพื้นที่ในเชิงพาณิชย์ ตามเขตชานเมือง ซึ่งวิศวกรและสถาปนิกอยู่ในตำแหน่งที่เป็นรากฐานของการก่อสร้างอาคารเหล่านี้ ดังนั้นความต้องการการบริการทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง

บริษัทด้านสถาปัตยกรรม จะจัดทำพิมพ์เขียวและแบบสำหรับอาคารหรือโครงสร้าง ขณะที่บริษัทด้านวิศวกรรมจะให้บริการด้านการวางแผน การออกแบบการก่อสร้าง และการบริหารจัดการ สำหรับโครงสร้างอาคาร การติดตั้ง งานวิศวกรรมโยธา กระบวนการทางด้านอุตสาหกรรม ฯลฯ ที่ปรึกษาทางด้านวิศวกรรมจะมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละโครงการ ดังนั้นการให้บริการด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมจึงมีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กับงานก่อสร้างรวมถึงงานบริการอื่นๆอย่างมาก

ผู้ประกอบการท้องถิ่นส่วนใหญ่จะให้บริการรับเหมาก่อสร้างโดยผ่านผู้ให้บริการที่อยู่บริเวณสถานที่ก่อสร้างหรือสถานที่ใกล้เคียง การจัดตั้งสถานประกอบการภายในสถานที่ก่อสร้างจะจำกัดอยู่เฉพาะบางช่วงเวลาของโครงการ ขณะที่ผู้ประกอบการท้องถิ่นอาจมีการแสดงตัวเพียงหนึ่งครั้งเพื่อสร้างความมั่นใจหรือเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ การร่วมทุนระหว่างบริษัทท้องถิ่นและบริษัทต่างชาติ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำเนื่องจากความจำเป็นในการจัดหาเงินทุนของโครงการ การถ่ายโอนความรู้และเทคโนโลยี รวมถึงการให้ความช่วยเหลือกับบริษัทต่างชาติในการดำเนินการและปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบท้องถิ่น

บริการก่อสร้างอาจดำเนินการให้เสร็จสิ้นทั้งโครงการได้โดยผู้รับเหมาทั่วไป หรือดำเนินการโดยผู้รับเหมาช่วงที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละส่วนของงาน โดยทั่วไปในกัมพูชาจะพบ บริษัทขนาดใหญ่จากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี จีน และ บริษัทขนาดกลาง จากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย จำนวนไม่มาก ขณะที่จะพบบริษัทขนาดเล็กในกัมพูชาซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือเป็นผู้ที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตพื้นที่เล็กๆ จำนวนมาก การให้บริการก่อสร้างในระดับสากลที่เกี่ยวข้องกับโครงการขนาดใหญ่ เช่น สนามบิน ท่าเรือ และโรงงานไฟฟ้า ส่วนมากจะดำเนินการโดยผู้รับเหมาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะกับผู้รับเหมาช่วง

สำหรับกัมพูชา ภาคการก่อสร้างเป็นการดำเนินการที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นภาคที่มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ การพัฒนาทักษะของบุคลากร การถ่ายโอนความรู้และ

เทคโนโลยี ดังนั้นภาคบริการการก่อสร้างและวิศวกรรม จึงมีการเปิดกว้างสำหรับวิศวกร สถาปนิก และ ภัณฑนากร จากต่างประเทศ เนื่องจากกัมพูชาต้องการเทคโนโลยีและความรู้ให้มากที่สุดจากการลงทุนจาก ต่างชาติที่เพิ่มขึ้น เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ โดยวิศวกร ผู้รับเหมา สถาปนิกและภัณฑนากร จากไทย นั้น เป็นหนึ่งในชาติที่ได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินการในหลายโครงการ

TEAM GROUP จากประเทศไทย ได้รับงาน จาก OVERSEAS CAMBODIAN INVESTMENT CORPORATION ให้ทำการศึกษาพื้นที่ขนาด 300 เฮคตาร์ และนำเสนอมาสเตอร์แพลน เพื่อพัฒนา เป็นเมืองใหม่

A Seven Corporation ได้รับงานออกแบบ โครงการก่อสร้างหัตถ์พื้หลายโครงการ เช่น Olympia City, Angkor Mondial Restaurant หมู่บ้าน Park Land Sen Sok, Orkide , The Star และอื่นๆ รวมมากกว่า 10 โครงการในกัมพูชา

(4) บริการบริหารจัดการอาคารและสถานที่

เช่นเดียวกับ วิศวกร ผู้รับเหมา สถาปนิกและภัณฑนากร บุคลากรกัมพูชา ยังขาดความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการอาคาร จึงจำเป็นต้องจ้างผู้จัดการ หรือผู้บริหารจากต่างชาติ เข้า มาช่วยดูแลกิจการ ทั้งนี้ผู้บริหารจากประเทศไทยมักได้เปรียบในเรื่องของวัฒนธรรมและการปรับตัวให้เข้ากับ คนกัมพูชา มากกว่าผู้บริหารจากชาติอื่นๆ ดังนั้นจึงเป็นโอกาสที่ดีสำหรับผู้ประกอบการไทยที่มีความรู้ ความสามารถในการเข้ามารับงานบริหารจัดการดังกล่าว

➤ ช่องทางในการเข้าสู่ตลาดกัมพูชา

สำหรับผู้ประกอบการไทยที่สนใจเข้ามาลงทุน ทำธุรกิจ ขายสินค้าหรือเข้ามาให้บริการ ตามที่ได้กล่าว มานั้น มีช่องทางและข้อเสนอแนะดังนี้

- 1.) ผู้ประกอบการควรเริ่มต้นโดยการศึกษาหาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประเภทนั้นด้วย ตัวเอง จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น เว็บไซต์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ <http://ditp.go.th> เว็บไซต์หน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของกัมพูชา <http://www.cambodiainvestment.gov.kh/> หรือจากบทความ เว็บไซต์ หนังสือ คู่มือ และ แหล่งข้อมูลอื่นๆ รวมถึงพูดคุยกับบุคคล บริษัท หรือหน่วยงานที่มีความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวกับธุรกิจประเภทนั้นๆ ในประเทศกัมพูชา

- 2.) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลพร้อมทั้งสอบถามและขอคำแนะนำเพิ่มเติมจาก สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และศูนย์ AEC Business Support Center ประเทศกัมพูชา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนเดินทางมาสำรวจสภาพที่แท้จริงของประเทศกัมพูชาด้วยตนเอง
- 3.) เดินทางมาสำรวจตลาดในกัมพูชา ทำการนัดหมายเข้าพบหน่วยงาน บริษัทหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามข้อมูลและแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ โดยอาจให้ทางสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และศูนย์ AEC Business Support Center ประเทศกัมพูชานำหรือดำเนินการนัดหมายให้ ควรเดินทางมาในช่วงที่มีงานแสดงสินค้าหรือกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าร่วมสังเกตการณ์ และสร้างสัมพันธ์กับบริษัทหรือผู้ประกอบการในประเทศกัมพูชา ทั้งนี้อาจต้องมีการเดินทางมาหลายครั้งเพื่อเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและรอบด้านมากที่สุด

เมื่อวันที่ 28 – 30 กันยายน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ จัดกิจกรรม Business Matching and Networking Event นำผู้ประกอบการกลุ่มวัสดุก่อสร้าง เฟอร์นิเจอร์ และของประดับตกแต่งบ้าน มาสำรวจตลาดและหาช่องทางในการทำธุรกิจในประเทศกัมพูชา

งาน CAMBUILD 15 ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้า นิทรรศการด้านการก่อสร้างในประเทศกัมพูชา จัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 -12 กันยายน 2558 มีผู้เข้าร่วมทั้งกัมพูชาและต่างชาติ มากกว่า 250 บริษัท ซึ่งเป็นงานที่จัดขึ้นในเดือนกันยายนของทุกปี โดยในปี 2559 มีกำหนดจัดระหว่างวันที่ 10-12 กันยายน 2559

งาน Cambodia Construction Industry Expo 2015 ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้า นิทรรศการด้านการก่อสร้างในประเทศกัมพูชา จัดโดยสมาคมการค้าก่อสร้างแห่งกัมพูชา จะจัดขึ้นวันที่ 3-5 ธันวาคม 2558 มีผู้เข้าร่วมทั้งกัมพูชาและต่างชาติ มากกว่า 250 บริษัท ซึ่งเป็นงานที่จัดขึ้นในเดือนธันวาคมของทุกปี

- 4.) รวบรวมข้อมูลทั้งหมด วิเคราะห์ประเมินศักยภาพภาพของประเทศกัมพูชา และศักยภาพของบริษัท เพื่อวางแผนว่าควรจะเริ่มต้นธุรกิจนั้นอย่างไร เนื่องจากธุรกิจแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน

เช่น การค้าขายสินค้าอาจเริ่มต้นจากการหาผู้ค้าเพื่อขยายตลาดโดยไม่จำเป็นต้องเปิดบริษัท ธุรกิจบริการหรือการก่อสร้างอาจจำเป็นต้องตั้งบริษัทและทำการจ้างพนักงานด้วย เป็นต้น

➤ รูปแบบในการทำธุรกิจ

สำหรับผู้ผลิตสินค้า วัสดุก่อสร้าง เพอร์นิเจอร์ ของประดับตกแต่งและสินค้าที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องการขายสินค้ามายังกัมพูชานั้น มีรูปแบบในการทำธุรกิจ 4 รูปแบบหลัก ดังนี้

- (1) **ขายสินค้าผ่านตัวแทนในประเทศ** – สำหรับผู้ผลิตขนาดกลางหรือขนาดเล็ก ที่มีบุคลากรจำกัดหรือมีสินค้ายังไม่หลากหลายนั้น การเปิดตลาดต่างประเทศอาจไม่ใช่เรื่องที่ยั่งยืน เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงและต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ดังนั้นการขายสินค้าผ่านบริษัทตัวแทนในประเทศ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการทำการค้าระหว่างประเทศน่าจะเป็นทางเลือกที่ดี
- (2) **ขายสินค้าผ่านตัวแทนในต่างประเทศ** – สำหรับผู้ผลิตขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ซึ่งมีงบประมาณ บุคลากรและมีศักยภาพในการทำการค้าระหว่างประเทศ แต่อาจจะยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตลาดภายในประเทศกัมพูชา การส่งสินค้าให้ตัวแทนที่มีศักยภาพในประเทศกัมพูชาเป็นผู้จำหน่ายและทำตลาด จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสม ในระยะเริ่มต้นเพื่อศึกษาตลาดและประหยัดต้นทุนในการจัดตั้งธุรกิจในกัมพูชา แต่ทั้งนี้ควรมีการทำสัญญาซื้อขายและสิทธิในการจำหน่ายสินค้าให้ชัดเจน รวมถึงควรมีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศกัมพูชาเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในภายหลัง
- (3) **การจัดตั้งบริษัทร่วมทุนในกัมพูชากับบริษัทท้องถิ่น** - สำหรับผู้ผลิตขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ซึ่งมีงบประมาณ บุคลากรและมีศักยภาพในการทำการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ลักษณะเฉพาะ อาจใช้วิธีการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัทท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ แต่ทั้งนี้อาจเริ่มต้นจากรูปแบบที่ 2 เพื่อศึกษาผู้ค้าให้แน่ใจก่อนที่จะลงทุนร่วมกัน
- (4) **จัดตั้งบริษัทในกัมพูชา** - สำหรับผู้ผลิตขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ซึ่งมีงบประมาณ บุคลากรและมีศักยภาพในการทำการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ลักษณะเฉพาะ และต้องการเข้ามาลงทุนในกัมพูชาด้วยตนเอง เพื่อความเป็นอิสระในการตัดสินใจ ก็สามารถเข้ามาจัดตั้งบริษัทในกัมพูชาเพื่อดำเนินธุรกิจได้ โดยไม่มีข้อจำกัดแต่อย่างใด

สำหรับผู้ประกอบการที่ให้บริการ ทางวิศวกรรม การออกแบบ หรือการบริหารจัดการอาคารและสถานที่ มีรูปแบบในการทำธุรกิจ 2 รูปแบบ ดังนี้

- (1) **การให้บริการโดยไม่ต้องจัดตั้งบริษัทในกัมพูชา** – สำหรับบริษัทหรือผู้ประกอบการที่ให้คำปรึกษาทางวิศวกรรม บริการด้านการออกแบบ หรือบริการที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นที่ยุ้จักหรือมี

ชื่อเสียง อาจมีโครงการต่างๆในกัมพูชา ติดต่อเพื่อขอรับบริการ หรือบางรายอาจเดินทางเข้ามาในกัมพูชาเพื่อแนะนำตัวและเสนอผลงานให้เป็นที่รู้จัก และสร้างโอกาสในการได้รับงานต่างๆ ได้โดยไม่ต้องจัดตั้งบริษัทอย่างเป็นทางการ

(2) **การจัดตั้งบริษัทเพื่อให้บริการในประเทศ** – สำหรับบริการบางรูปแบบ เช่น การรับเหมาก่อสร้าง หรือการบริหารจัดการอาคารและสถานที่ กฎหมายมีข้อกำหนดให้ต้องจัดตั้งบริษัทในกัมพูชา และขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดตั้งบริษัทในกัมพูชา แต่ทั้งนี้สามารถจัดตั้งได้ทั้งรูปแบบบริษัทร่วมทุนกับบริษัทท้องถิ่น หรือบริษัทต่างชาติ 100% นอกจากนี้การให้บริการคำปรึกษาทางวิศวกรรม บริการด้านการออกแบบ หรือบริการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำนวนงานในกัมพูชาเพิ่มมากขึ้น อาจจำเป็นต้องจัดตั้งบริษัทในกัมพูชา เพื่ออำนวยความสะดวกลูกค้าและเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าบริษัทมีตัวตนอยู่จริง

➤ ข้อควรระวังและพิจารณา

มายาภาพแรงงาน

สิ่งที่ผู้ประกอบการพึงระวังคือ มายาภาพด้าน "ต้นทุนแรงงาน" และ "ค่าจ้างขั้นต่ำ" เพราะแม้กัมพูชาจะมีค่าจ้างรายวันต่ำกว่าไทย 3 เท่าตัว แต่แรงงานกัมพูชาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านผลิตภาพแรงงานก็ต่ำกว่าไทย 3 เท่าเช่นกัน ซึ่งอาจส่งผลให้ต้นทุนแรงงานโดยรวมไม่ได้ลดลง เนื่องจากการก่อสร้างในกัมพูชาจะใช้เวลามากกว่าที่ไทยถึง 3 เท่า จึงอาจส่งผลให้ต้นทุนแรงงานโดยรวมไม่ได้ต่ำกว่าการผลิตในไทย อีกทั้งกัมพูชาเองยังขาดแคลนแรงงานช่างเฉพาะด้าน อาทิ ช่างไม้ ช่างไฟฟ้าและช่างประปาที่มีความจำเป็นต่อการก่อสร้างอีกมาก

นอกจากนี้ ปัญหาด้านผลิตภาพแรงงานยังส่งผลต่อต้นทุนด้านอื่นนอกเหนือจากต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากเวลาส่งมอบงานที่ล่าช้าลง หากผู้รับเหมาไทยมีการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์จะทำให้มีต้นทุนดอกเบี้ยที่เกิดจากระยะเวลาการกู้ยืมที่ยาวนานขึ้น

ปัญหาผลิตภาพแรงงานของกัมพูชาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างจึงควรตระหนักถึงภาระต้นทุนโดยรวมที่อาจสูงขึ้น และอาจไม่ได้รับผลผลิตแบบที่ต้องการในเวลาอันเหมาะสม อีกทั้ง ผู้ประกอบการจำเป็นต้องหาวิธีในการสื่อสารกับแรงงานซึ่งใช้ภาษาท้องถิ่นเพื่อลดการผิดพลาดในขั้นตอนการทำงานลง

ต้นทุนแฝงจากปัจจัยแวดล้อม

นอกจากนี้ ยังมีต้นทุนแฝงด้านอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานและอาจส่งผลต่อต้นทุนรวมของการก่อสร้างบ้านเพิ่มเติม โดยแบ่งออกเป็น

- 1) ต้นทุนแฝงที่กระทบต่อปัจจัยการผลิต ได้แก่ ความไม่พร้อมของสาธารณูปโภค และระบบขนส่งของกัมพูชาส่งผลให้ราคาขายวัสดุก่อสร้างซึ่งโดยส่วนใหญ่นำเข้ามาจากต่างประเทศรวมทั้งไทยมีราคาที่สูง เพราะมีต้นทุนค่าขนส่ง อีกทั้งระบบภาษีมูลค่าเพิ่มขาเข้าก็ยังไม่ได้แบ่งแยกประเภทสินค้าโดยวัสดุก่อสร้างที่นำเข้าจะต้องเสียภาษีร้อยละ 10 ในทันทีโดยไม่สามารถขอลดหย่อนในภายหลังได้
- 2) ต้นทุนแฝงที่กระทบต่อกระบวนการทำงาน ขั้นตอนและกระบวนการที่ยุ่งยาก และซับซ้อนในการขออนุมัติการก่อสร้างของกัมพูชาเองก็เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจก่อสร้างหริมาตรพ์ และการ

ก่อสร้าง ยกตัวอย่าง จากรายงาน Doing Business (2012) ของธนาคารโลกพบว่า ขั้นตอนการขออนุมัติก่อสร้าง ในกัมพูชามีถึง 21 ขั้นตอนและใช้เวลากว่า 652 วันเมื่อเทียบกับไทยที่มีเพียง 8 ขั้นตอนใช้เวลาทั้งสิ้น 152 วัน ซึ่งกระบวนการที่ยุ่งยากและยาวนานนี้เป็นแรงจูงใจให้เกิดการตัดสินใจของเจ้าของพนักงานเพื่อเร่งขั้นตอนการทำงานให้เร็วขึ้นซึ่งถือเป็นต้นทุนแฝงที่ทำให้ต้นทุนการดำเนินโครงการเพิ่มสูงขึ้น

นอกจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับการผลิตแล้ว ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม และการเมืองก็เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการไทยควรคำนึงถึงในการเข้าไปลงทุน เช่น ทศนคติที่หวาดระแวงต่อผู้ประกอบการไทยเนื่องจากสัมพันธ์ภาพระหว่างประเทศ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร กฎหมาย ลิขสิทธิ์และการบังคับใช้ ระบบภาษีและบัญชีที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงวิธีปฏิบัติในด้านการชำระเงินระหว่างประเทศ เป็นต้น

5. ต้นทุนการทำธุรกิจ

1) ต้นทุนเกี่ยวกับที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และอสังหาริมทรัพย์

ราคา/ค่าเช่า ที่ดิน

ประเภทที่ดิน	ราคา (USD/ตร.ม.)			(USD/ตร(เดือน/ม.	
	พนมเปญ	เสียมเรียบ	พระสีหนุ	ที่ตั้ง	ค่าเช่า
First Commercial	4,000-6,000	1,500-2,500	800-1,200	ถนนหลัก	10-8
Second Commercial	2,500-3,000	800-1,000	400-600	ถนนรอง	5-3
Third Commercial	1,000-1,500	300-500	200-300	แหล่งชุมชน	4-3
First Residential	1,800-2,500	300-500	300-500	นอกเมือง	1-0.2
Second Residential	800-1,200	150-200	150-200		
Third Residential Land	50-300	50-100	50-100		
Development Land	15-50	5-20	5-20		

ค่าเช่าสำนักงาน

บริเวณที่ตั้งสำนักงาน	ค่าเช่าเฉลี่ยต่อเดือน (USD /m ²)
Prime Areas	15-25
Secondary Area	8-13

ราคา/ค่าก่อสร้าง ค่าเช่าโรงงาน

ประเภท	ที่ตั้ง	ค่าเช่ารายเดือน (USD/ตร.ม.)	
		ค่าเช่ารายเดือน (USD/ตร.ม.)	ราคาค่าก่อสร้าง/ (USD.ม.ตร /)
โรงงานสร้างเสร็จ	Prime Areas	1.35-1.80	
	Other Areas	1.15-1.35	
สร้างโรงงานใหม่	ถนนหมายเลข 2	1.35-1.80	250-350
	Boeung Tompun ถนน 371	1.15-1.35	150-300
	ถนน Veng Sreng4 ,3 ถนนหมายเลข ,	1.0-1.5	70-150

ค่าเช่าคลังสินค้า

ที่ตั้ง	ค่าเช่าเฉลี่ย (USD/ตร.ม.)
เขตอุตสาหกรรม (ถนน Veng Sreng)	1.00

ที่ตั้ง	ค่าเช่าเฉลี่ย (USD/ตร.ม.)
Boeung Tom Pun area	1.00-1.50
Chamkadong area	1.00-1.35
Cam Chao	1.00-1.50
Steng Meanchey	1.00-1.80

ราคา/ค่าเช่า ที่อยู่อาศัย

ระดับ	ราคา)USD/ตร.ม.			
	จำนวนห้องนอน			
	1	2	3	4
Class A	1,600-1,400	2,800-2,000	3,500-3,000	4,500-4,000
Class B	1,200-700	1,500-1,000	2,500-1,800	3,000-2,800
ที่ตั้ง	ประเภท	พื้นที่	ราคาเช่าเฉลี่ยต่อเดือน)USD)	
Prime Area (Fully Furnished)	แบบสตูดิโอ	.ม.ตร 45	800-500	
	1 ห้องนอน 1 / ห้องน้ำ	.ม.ตร 70	1,000-600	
	1 / ห้องนอน 2ห้องน้ำ	.ม.ตร 110	1,500-1,000	
	2 / ห้องนอน 2ห้องน้ำ	.ม.ตร 130-120	2,000-1,000	
Commercial Area	ชั้นล่าง	มาตรฐาน 4x 16 m ² หรือ .ม.ตร 64	700-1,200	
	ชั้นล่าง 1 ชั้น +		900-1,500	
	ชั้นล่าง 3 ชั้น +		1,200-2,500	
	ชั้น + 1ชั้น2		200-350	
Around Market	ชั้นล่าง		800-1,500	
	ชั้นล่าง 1 ชั้น +		1,000-1,700	
	ชั้นล่าง 3 ชั้น +		1,300-2,600	
	ชั้น + 1ชั้น2		200-350	
Market Area	ชั้นล่าง		800-1,000	
	ชั้นล่าง 1 ชั้น +		850-1,100	
	ชั้นล่าง 3 ชั้น +		950-1,500	
	ชั้น + 1ชั้น2		300-400	
Residential – 1	ชั้นล่าง		400-500	
	ชั้นล่าง 1 ชั้น +		450-550	
	ชั้นล่าง 3 ชั้น +		650-850	
	ชั้น + 1ชั้น2		350-450	
Residential – 2	ชั้นล่าง	300-400		
	ชั้นล่าง +ชั้น 1	350-450		
	ชั้นล่าง 3 ชั้น +	400-550		
	ชั้น + 1ชั้น2	150-250		

2) ต้นทุนด้านสาธารณูปโภค

ค่าน้ำประปา

ประเภท		อัตราค่าน้ำ/ลบ.ม.	หน่วยงานรับผิดชอบ
เมืองพนมเปญ			
ที่พักอาศัย	ตั้งแต่ - 0 7 ลบ.ม.	550 เรียล.ม.ลบ/	Phnom Penh Water Supply Authority (PPWSA)
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 15 - 8	770 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 50 - 16	1,010 เรียล.ม.ลบ/	
	มากกว่า .ม.ลบ 51	1,270 เรียล.ม.ลบ/	
สถาบันหรือชุมชน		1,030 เรียล.ม.ลบ/	
หน่วยงานธุรกิจหรืออุตสาหกรรม	ตั้งแต่ .ม.ลบ 100 - 0	950 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 200 - 101	1,150 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 500 - 201	1,350 เรียล.ม.ลบ/	
	มากกว่า .ม.ลบ 501	1,450 เรียล.ม.ลบ/	
เสียมเรียบ			
ที่พักอาศัย	ตั้งแต่ - 1 7 ลบ.ม.	1,100 เรียล.ม.ลบ/	Siem Reap Water Supply Authority
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 15 - 8	1,500 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่.ม.ลบ 30 - 16	1,800 เรียล.ม.ลบ/	
	มากกว่า .ม.ลบ 31	2,000 เรียล.ม.ลบ/	
หน่วยงานธุรกิจหรืออุตสาหกรรม	ตั้งแต่ .ม.ลบ 50 - 0	1,900 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 150 - 51	2,400 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 350 - 151	2,900 เรียล.ม.ลบ/	
	มากกว่า .ม.ลบ 351	3,400 เรียล.ม.ลบ/	
พระสีหนุ (สีหนุวิลล์)			
ประเภทที่ 1	ตั้งแต่ - 1 7 ลบ.ม.	1,500 เรียล.ม.ลบ/	Preah Sihanuok supply
ประเภทที่ 2	ตั้งแต่ .ม.ลบ 7 - 1	1,500 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 15 - 8	1,800 เรียล.ม.ลบ/	
ประเภทที่ 3	ตั้งแต่ - 1 7 ลบ.ม.	1,500 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 15 - 8	1,800 เรียล.ม.ลบ/	
	ตั้งแต่ .ม.ลบ 30 - 16	2,000 เรียล.ม.ลบ/	

ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ประเภทการโทร	อัตราค่าบริการ)USD/นาที(		
	Cellcard	Metfone	Smart
ในเครือข่าย	0.07-0.05	0.05	0.05
นอกเครือข่าย	0.08	0.08	0.08
ระหว่างประเทศ	0.35-0.045	0.25-0.10	7.00 - 0.04

ต้นทุนค่าไฟฟ้า

ประเภท	ปริมาณการใช้	อัตราค่าไฟฟ้า
พนมเปญ กันดาล กัมปงสปี		
ที่พักอาศัยในเขตจังหวัดพนมเปญ และตาขมา (กันดาล)	ปริมาณการใช้ต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50kWh	610เรียล/kWh
	ปริมาณการใช้ต่อเดือนมากกว่า 50kWh	720 เรียล/kWh
ที่พักอาศัยในเขตจังหวัดกัมปงสปี	ไม่กำหนด	720 เรียล/kWh
หน่วยงานราชการ สถานทูต และที่พักของข้าราชการต่างประเทศ	ไม่กำหนด	820 เรียล/kWh
หน่วยงานภาคธุรกิจและโรงงานอุตสาหกรรม	ผู้ใช้ขนาดรายเล็ก	*MA+0.036 USD/kWh
	ผู้ใช้ขนาดกลาง	MA+0.028 USD/kWh
	ผู้ใช้ขนาดใหญ่	MA+0.024 USD/kWh
	ผู้ใช้แรงดันไฟฟ้าระดับกลาง (MV)	MA+0.020 USD/kWh

ประเภท	ปริมาณการใช้	อัตราค่าไฟฟ้า
พระสีหนุ		
ที่พักอาศัย	ไม่กำหนด	720 Riel/kWh
หน่วยงานราชการ	ไม่กำหนด	820 Riel/kWh
สถานทูต ที่พักของข้าราชการต่างประเทศ หน่วยงานภาคธุรกิจและโรงงานอุตสาหกรรม	ผู้ใช้ขนาดรายเล็ก	MA+0.046 USD/kWh
	ผู้ใช้ขนาดกลาง	MA+0.038 USD/kWh
	ผู้ใช้ขนาดใหญ่	MA+0.034 USD/kWh
	ผู้ใช้แรงดันไฟฟ้าระดับกลาง (275-500 KVA)	MA+0.025 USD/kWh
	ผู้ใช้แรงดันไฟฟ้าระดับกลาง (501-1000 KVA)	MA+0.022 USD/kWh
	ผู้ใช้แรงดันไฟฟ้าระดับกลาง (1001-3000 KVA)	MA+0.018 USD/kWh
	MV customers (> 3000 KVA)	MA+0.015 USD/kWh
เสียมเรียบ		
ทุกประเภท	ผู้ใช้ขนาดรายเล็ก	820 Rile/kWh
	ผู้ใช้ขนาดกลาง	800 Rile/kWh
	ผู้ใช้ขนาดใหญ่	750 Rile/kWh
	ผู้ใช้แรงดันไฟฟ้าระดับกลาง	700 Rile/kWh
	บริษัท Shu Jing Electronics	600 Rile/kWh
	ผู้มีใบอนุญาตจำหน่ายไฟฟ้า	600 Rile/kWh

*MA อัตราค่าไฟเฉลี่ยของ IPP ทั้งเดือนในเดือนก่อน , 4000 Riel = 1USD

3) ต้นทุนด้านโลจิสติกส์ อัตราค่าขนส่ง

ต้นทุนการขนส่งในการส่งออกสินค้า

สถานที่ส่งออก	เส้นทาง	รายละเอียด	ค่าใช้จ่าย
ท่าเรือ สีหนุวิลล์	พนมเปญสีหนุวิลล์- (ทางถนน)	1. ตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 20 ฟุต 2. ระยะเวลา ชั่วโมง 8-7	1. ค่าขนส่งประมาณ 400 USD (รวม ค่ารถบรรทุก, ค่าจัดทำเอกสารค่า , ใบรับรอง , ค่าดำเนินการส่งออกสินค้า เบ็ดเตล็ด และ , ค่าผ่านทาง , แห่ลงกำหนด (ภาษีมูลค่าเพิ่ม 2. ค่าใช้จ่ายที่ท่าเรือ สีหนุวิลล์ 350 USD
โฮจิมินต์ (เวียดนาม)	พนมเปญโฮจิมินต์- (ทางถนน)	1. ตู้คอนเทนเนอร์ขนาด -20 ฟุต 2. ระยะเวลา ชั่วโมง 15	1) ค่าขนส่งประมาณ 880-820USD รวม) ค่าดำเนินการส่งออกไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ท่าเรือ โฮจิมินต์(
ท่าเรือ ไคเมป	ท่าเรือพนมเปญไคเมป- (ทางแม่น้ำ)	1. ตู้คอนเทนเนอร์ขนาด -20 ฟุต 40 2. เวลา 36 ชั่วโมง	1. ค่าขนส่งประมาณ 850-800USD รวม) ค่าดำเนินการศุลกากรทั้งฝั่งกัมพูชาและ (เวียดนาม

ต้นทุนการขนส่งในการนำเข้าสินค้า

สถานที่นำเข้า	เส้นทาง	รายละเอียด	ค่าใช้จ่าย
ท่าเรือ ไคเมป	ท่าเรือไคเมปพนมเปญ- (ทางแม่น้ำ)	1. ตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 20-40 ฟุต 2. ระยะเวลา ชั่วโมง 36	1. ค่าขนส่งประมาณ 1,300USD รวมค่า) ค่าดำเนินการศุลกากรทั้งฝั่งกัมพูชาและ (เวียดนาม
กรุงเทพฯ	กรุงเทพฯพนมเปญ - (ทางถนน)	1. ตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 40 ฟุต 2. ระยะเวลา ชั่วโมง 20	2) ค่าขนส่งประมาณ 1,600USD รวมค่า) ค่าดำเนินการศุลกากรฝั่งไทย แต่ไม่รวมในฝั่ง (กัมพูชา

ต้นทุนการขนส่งโดยเฉลี่ยในกัมพูชา ไทย และเวียดนาม (USD/ตัน/100 กม.)

	ไทย	เวียดนาม	กัมพูชา
ต้นทุนเฉลี่ย	6	7	20

4) ต้นทุนด้านบุคลากร/แรงงาน

ตำแหน่ง	อัตราค่าจ้าง (USD)เดือน/
ผู้จัดการ (ต่างชาติ)	2,000 – 3,000 USD
ผู้จัดการ (กัมพูชา)	1,500 – 2,000 USD
หัวหน้างาน	500 USD
วิศวกร หรือช่างเทคนิค	300 500 - USD
บัญชี	300 USD
พนักงานทั่วไป (วุฒิปริญญาตรี)	200 USD
พนักงานทั่วไป (ต่ำกว่าปริญญาตรี)	170 USD
พนักงานทำความสะอาด	
แรงงานในโรงงานภาคอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าตามที่กฎหมายกำหนด	140USD/เดือน + สวัสดิการ 20-50 USD

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. อัตราค่าแรงของประเทศกัมพูชาในตำแหน่งผู้จัดการ (ต่างชาติ) จะมีอัตราจ้างเริ่มตั้งแต่ 2,000 – 3,000 USD/เดือน เนื่องจาก ประเทศกัมพูชามีปัญหาในการขาดผู้จัดการและหัวหน้างานที่มีความรู้และประสบการณ์ จึงต้องมีการจ้างผู้จัดการจากต่างประเทศเข้ามาบริหารงาน บริษัททั่วไปเมื่อเริ่มต้นกิจการจะนำผู้จัดการมาจากต่างประเทศและจะจ้างผู้จัดการชาวกัมพูชามาเรียนรู้วิธีการบริหารงาน เป็นวิธีการสร้างผู้จัดการชาวกัมพูชาและเป็นการลดงบประมาณในการจ้างผู้จัดการชาวต่างประเทศได้
2. ประเทศกัมพูชามีปัญหาขาดแคลนแรงงานในตำแหน่งช่าง วิศวะ และบัญชี จึงส่งผลให้มีอัตราค่าแรงที่สูง
3. สำหรับพนักงานทั่วไปวุฒิปริญญาตรีค่าแรงจะเริ่มตั้งแต่ 200 USD/เดือน
4. สำหรับพนักงานทั่วไป (ต่ำกว่าปริญญาตรี) พนักงานทำความสะอาด จะอ้างอิงตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของแรงงานในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้เท่ากับ 140 USD/เดือน (พ.ศ.2558) และเมื่อรวมกับค่าที่พัก ค่าอาหาร โบนัส ค่าเดินทาง ค่าล่วงเวลา ฯลฯ จะเป็นต้นทุนค่าจ้างพนักงานดังกล่าวประมาณ 190 USD/เดือน

6. กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

➤ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจดทะเบียนนิติบุคคลในกัมพูชา

- 1) **สถานประกอบการและตัวแทน** – กฎหมายกำหนดให้นิติบุคคลทุกประเภท ต้องมีสำนักงานที่ได้รับการรับรองตั้งอยู่ในประเทศกัมพูชา พร้อมตัวแทนของบริษัทในการดำเนินการต่างๆ
- 2) **ประเภทนิติบุคคล** ที่สามารถจดทะเบียนได้ในกัมพูชา มีทั้งหมด 4 ประเภท
 - 2.1. กิจการเจ้าของคนเดียว
 - 2.2. ห้างหุ้นส่วนสามัญ/จำกัด
 - 2.3. บริษัทจำกัด (บุคคลเดียว, เอกชน, มหาชน)
 - 2.4. บริษัทต่างชาติ (สำนักงานตัวแทน, สาขา, บริษัทลูก)

สำนักงานตัวแทน ไม่สามารถ ซื้อขายสินค้าและให้บริการแก่ลูกค้าได้ โดยจะทำหน้าที่เป็นเพียงศูนย์ข้อมูล ข่าวสาร และประชาสัมพันธ์

รูปแบบนิติบุคคลที่ได้รับความนิยม บริหารจัดการง่าย เป็นอิสระ และครอบคลุมการทำธุรกิจทุกประเภท ได้แก่ บริษัทจำกัด

- 3) **จำนวนผู้ถือหุ้น** – สำหรับบริษัทจำกัด กฎหมายกำหนดให้มีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 1 คน โดย ในกรณีที่มีผู้ถือหุ้นเพียงคนเดียว จะเรียกว่า Single Member Private Limited Company
- 4) **จำนวนหุ้นและทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ** – กฎหมายกำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำไว้ เท่ากับ 4 ล้านเรียล หรือ ประมาณ 1 พันดอลลาร์สหรัฐฯ และกำหนดให้ต้องแบ่งหุ้นเป็น 1 พันหุ้น มูลค่าขั้นต่ำหุ้นละ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ
- 5) **ค่าดำเนินการในการจดทะเบียน** (อาจเปลี่ยนแปลงได้)– การจดทะเบียนบริษัทจำกัดในกัมพูชา มี ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนนิติบุคคล 1 พันดอลลาร์สหรัฐฯ, ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนด้านภาษี 635 ดอลลาร์สหรัฐฯ และค่าธรรมเนียมตรวจสอบการจ้างงาน 250 ดอลลาร์สหรัฐฯ

➤ ข้อจำกัดเกี่ยวกับการลงทุนและทำธุรกิจของคนต่างชาติ

- 1) การถือครองหุ้นในบริษัท - กฎหมายกัมพูชาเปิดโอกาสให้ ชาวต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของบริษัทได้ 100% โดยไม่จำเป็นต้องถือหุ้นร่วมกับคนไทย และมีสิทธิเท่าเทียมกับบริษัทท้องถิ่นทุกประการ ยกเว้น สิทธิในการซื้อและถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน อย่างไรก็ตามบริษัทต่างชาติสามารถเช่าที่ดินระยะยาวได้ถึง 50 ปี

แม้ว่ากฎหมายจะไม่ได้กำหนดไว้ แต่การมีหุ้นส่วนที่มีศักยภาพในประเทศก็อาจมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างรวดเร็ว ในกรณีนี้ผู้ประกอบการไทย สามารถขอให้ทางสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และศูนย์ AEC Business Support Center ประเทศกัมพูชา แนะนำหรือตรวจสอบประวัติเบื้องต้นของหุ้นส่วนให้ได้ จากนั้นเมื่อเริ่มดำเนินการก็ควรจะมีการตรวจสอบติดตามหุ้นส่วนอยู่เป็นระยะ เพื่อความมั่นใจ

- 2) การจ้างงาน - บริษัทสามารถจ้างชาวต่างชาติได้ 10% ของการจ้างงานทั้งบริษัท ทั้งนี้สัดส่วนอาจเปลี่ยนแปลงได้หากมีเหตุผลอันสมควร และได้รับการอนุมัติจากกระทรวงแรงงานกัมพูชา
- 3) พนักงานต่างชาติ – พนักงานต่างชาติทุกคน ต้องมีวีซ่าประเภทธุรกิจ (ค่าธรรมเนียมปีละ 300 USD) และ ใบอนุญาตทำงานพร้อมสมุดจ้างงาน (ค่าธรรมเนียมปีละประมาณ 200 USD)

➤ ใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจในกัมพูชา และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

นอกเหนือจากการจดทะเบียนนิติบุคคลกับกระทรวงพาณิชย์ จดทะเบียนภาษีกับกรมสรรพากร และ รับการตรวจสอบการจ้างงานจากกระทรวงแรงงานแล้ว กฎหมายได้กำหนดให้การประกอบธุรกิจบางประเภท

ต้องของอนุญาต จากกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะเริ่มดำเนินการ โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
กิจการก่อสร้างดังนี้

- 1) กิจการที่ต้องการขอรับส่งเสริมการลงทุน จะต้องขอใบอนุญาตหรือเอกสารรับรองจาก **สภาเพื่อการ
พัฒนาแห่งกัมพูชา/คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน**
- 2) บริษัทหรือบุคคลที่ต้องการดำเนินกิจการก่อสร้าง วิศวกรรมโยธา และอุตสาหกรรม จะต้องขอใบอนุญาต
หรือเอกสารรับรองจาก **กระทรวงการจัดการที่ดิน ผังเมือง และการก่อสร้าง**

➤ **เงื่อนไข และสิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุน**

กฎหมายส่งเสริมการลงทุนมีการกำหนดกิจการที่ห้ามลงทุน กิจการที่มีและไม่มีสิทธิ์ขอรับการส่งเสริม
การลงทุน วงเงินขั้นต่ำในการลงทุน และเงื่อนไขในการพิจารณาเพื่อให้การส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

1) **กิจการที่ห้ามลงทุน (ทั้งชาวต่างชาติและนักลงทุนในประเทศ)**

- 1.1. การผลิตและแปรรูปสารออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารเสพติด
- 1.2. การผลิตสารเคมีที่มีพิษ ยาฆ่าแมลง และสินค้าที่ต้องใช้สารเคมีอันตรายในการผลิตซึ่งกฎหมายระหว่าง
ประเทศหรือองค์การการค้าโลกไม่อนุญาตเนื่องจากมีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
- 1.3. การแปรรูปและการผลิตพลังงานไฟฟ้าโดยการใช้สิ่งปฏิกูลที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ
- 1.4. ธุรกิจเกี่ยวกับป่าไม้ซึ่งไม่อนุญาตโดยกฎหมายป่าไม้

2) **กิจการที่ไม่มีสิทธิ์ขอรับการส่งเสริมการลงทุน (แต่สามารถลงทุนได้)**

- 2.1. กิจกรรมในเชิงพาณิชย์ การนำเข้า ส่งออก ขยายส่ง ขยายปลีก รวมถึงการจำหน่ายสินค้าปลอดภาษี
- 2.2. การให้บริการการขนส่ง ทั้ง ทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ยกเว้นการลงทุนในภาคการขนส่งทาง
รถไฟ
- 2.3. ร้านอาหาร คาราโอเกะ กิจการนวด ฟิตเนส สถานบันเทิง ไนท์คลับ หรือบาร์ ที่มีได้อยู่ภายในโรงแรม
มาตรฐานสากล หรืออยู่ภายในโรงแรม แต่เป็นการให้เช่าแก่นักลงทุนที่ไม่ได้รับ QIP เป็น
ผู้ประกอบการ
- 2.4. การให้บริการ การท่องเที่ยว ให้บริการข้อมูล เป็นตัวแทน หรือโฆษณา
- 2.5. ธุรกิจคาสิโน หรือการพนัน และการให้บริการที่เกี่ยวข้อง
- 2.6. การให้บริการทางการเงิน รวมทั้ง ธนาคาร สถาบันทางการเงิน บริษัทประกัน และธุรกิจทุกประเภท
ที่มีลักษณะเป็นตัวกลางทางการเงิน
- 2.7. กิจการ หนังสือพิมพ์และสื่อ รวมทั้งวิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร ภาพยนตร์ โรงหนัง สตูดิโอ และธุรกิจที่
เกี่ยวข้อง
- 2.8. การให้บริการทางวิชาชีพ
- 2.9. การตัดแปลงทางพันธุกรรม ที่ก่อให้เกิดอันตรายทางชีวภาพ สุขภาพมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม
- 2.10. การผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ที่ใช้ไม้จากป่าไม้ธรรมชาติในประเทศเป็นวัตถุดิบ
- 2.11. การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ

กิจการที่มีสิทธิ์ขอรับการส่งเสริมการลงทุน เงินลงทุนขั้นต่ำและเงื่อนไขการพิจารณา

ประเภทกิจการ	เงินลงทุน / เงื่อนไขการพิจารณา
การผลิตเพื่อการสนับสนุนอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 100,000 USD
การผลิตอาหารสัตว์	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 200,000 USD
การผลิตเครื่องหนัง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะทุกชนิด เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ วัสดุสำนักงาน ของเล่นผลิตภัณฑ์ทางการกีฬา ยานยนต์ ชิ้นส่วน และอุปกรณ์ผลิตภัณฑ์จากเซรามิก	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 300,000 USD
การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์เพื่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์(ที่ไม่ได้ทำจากไม้)ผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ผลิตภัณฑ์จากยางและพลาสติก ผู้จำหน่ายน้ำประปา ผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณ แซ่แข็งและแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อการส่งออก การแปรรูปธัญพืช และผลิตภัณฑ์จากพืช	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 500,000 USD
ผลิตภัณฑ์สารเคมี ซีเมนต์ ปูน และปิโตรเคมี การผลิตยาแผนปัจจุบัน	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 1,000,000 USD
สถาบันการศึกษาและฝึกอบรม ด้านการพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี หรือวิชาชีพ	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 4,000,000 USD
ศูนย์จัดนิทรรศการ และศูนย์การประชุม ระดับนานาชาติ	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 8,000,000 USD
การสร้างศูนย์การค้าสมัยใหม่	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 2,000,000 USD มีขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10,000 ตร.ม. มีที่จอดรถเพียงพอ
การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และการสร้างสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 1,000,000 USD ขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1,000 เฮกตาร์
ศูนย์การท่องเที่ยวครบวงจร (Tourist complex)	ห้องพักไม่ต่ำกว่า 100 ห้อง (โรงแรม) หรือบ้านพักไม่ต่ำกว่า 30 หลัง ขนาดพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 10 เฮกตาร์
รีสอร์ทที่ให้บริการแบบครบวงจร รวมทั้ง โรงแรม สวนสนุก ศูนย์กีฬา หรือสวนสัตว์	ขนาดพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 50 เฮกตาร์
โรงแรม	ตั้งแต่ 3 ดาวขึ้นไป
สถานรักษาพยาบาล	เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 1,000,000 USD จำนวนไม่น้อยกว่า 50 เตียง มีอุปกรณ์ทันสมัย, ห้องทดลอง, ห้องผ่าตัดห้องเอกซเรย์, ห้องฉุกเฉิน, ห้องยา, ห้องเก็บศพ, รถพยาบาล มีลิฟต์ (อาคารตั้งแต่ 3 ชั้นขึ้นไป)
การปลูกข้าว,การปลูกพืชทางการค้าทุกชนิด,การปลูกผัก	ขนาดพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 1,000 เฮกตาร์, 500 เฮกตาร์, 50 เฮกตาร์
การเลี้ยงวัว,การทำฟาร์มโคนม	จำนวนไม่ต่ำกว่า 1,000 ตัว, 100 ตัว
การทำฟาร์ม สัตว์ปีก (เปิด,ไก่,...)	จำนวนไม่ต่ำกว่า 10,000 ตัว
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด, น้ำเค็ม	ขนาดพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 5 เฮกตาร์, 10 เฮกตาร์
การทำสวนยางพารา, ปลูกต้นไม้	ขนาดพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 1,000 เฮกตาร์, 200 เฮกตาร์
การเลี้ยงสัตว์ป่า,นก,สัตว์เลื้อยคลาน	จำนวนไม่ต่ำกว่า 100 ตัว, 500 ตัว, 1,000 ตัว

สิทธิประโยชน์ หรือมาตรการส่งเสริมการลงทุน

- 1) ยกเว้นภาษีกำไร (Profit Tax) เป็นเวลา 3-9 ปี
- 2) การคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษ 40% (กรณีไม่เลือกรับการยกเว้นภาษีกำไร)
- 3) ยกเว้นภาษีนำเข้า วัสดุก่อสร้าง เครื่องมือเครื่องจักรในการผลิต
- 4) ยกเว้นภาษีนำเข้า วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต สำหรับการผลิตเพื่อส่งออก
- 5) ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) สำหรับสินค้าที่นำมาเป็นส่วนประกอบของสินค้าส่งออก

➤ อัตราภาษีและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

ประเภทภาษี	รายละเอียด/อัตรา
ภาษีกำไร นิติบุคคล (Tax on Profit)	Resident คำนวณจากรายได้ในกัมพูชาและต่างประเทศ Non- Resident คำนวณจากรายได้ในกัมพูชานั้น - ร้อยละ 20 สำหรับธุรกิจทั่วไป - ร้อยละ 30 สำหรับธุรกิจน้ำมันปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ - ร้อยละ 0 สำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน QIP จาก CDC - ร้อยละ 0-20 สำหรับธุรกิจที่ครอบครองโดยบุคคลธรรมดาเพียงคนเดียว
ภาษีกำไรล่วงหน้า (Pre-Payment Tax)	- คำนวณจากรายรับรวมของธุรกิจรวมกับภาษีทุกประเภท ยกเว้น VAT อัตราร้อยละ 1 สำหรับธุรกิจทุกประเภท
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Taxes: WHT)	- ร้อยละ 15 สำหรับการให้บริการ การบริหารจัดการ การให้คำปรึกษา โดยบุคคลธรรมดา ค่าสิทธิ รวมถึงดอกเบี้ย (ไม่รวมดอกเบี้ยที่จ่ายโดยธนาคารหรือสถาบันการเงิน) - ร้อยละ 10 สำหรับการจ่ายค่าเช่าทรัพย์สิน ทั้งที่เคลื่อนย้ายได้ และเคลื่อนย้ายไม่ได้ - ร้อยละ 4 สำหรับการจ่ายดอกเบี้ยโดยธนาคารหรือสถาบันการเงิน แก่บุคคลธรรมดาที่มีบัญชีเงินฝากไม่ประจำ - ร้อยละ 6 สำหรับการจ่ายดอกเบี้ยโดยธนาคารหรือสถาบันการเงิน แก่บุคคลธรรมดาที่มีบัญชีเงินฝากประจำ - ร้อยละ 14 สำหรับการชำระค่าบริการหรือค่าใช้จ่าย แก่ผู้ที่มีได้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศ
ภาษีเงินเดือน (Salary Tax)	- คำนวณจากเงินเดือน โดยใช้อัตราก้าวหน้า ร้อยละ 0-20 ร้อยละ 0 , 0-5 แสนเรียล (0 – 125 USD) ร้อยละ 5, > 5 แสนเรียล -1.25 ล้านเรียล (125.1 – 312.5 USD) ร้อยละ 10, > 1.25 ล้านเรียล – 8.5 ล้านเรียล (312.6 – 2,125 USD) ร้อยละ 15, > 8.5 ล้านเรียล –12.5 ล้านเรียล (2,125.1 – 3,125 USD) ร้อยละ 20, มากกว่า 8.5 ล้านเรียล (มากกว่า 3,125 USD) ร้อยละ 20, เงินพิเศษ (fringe benefit)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)	- ภาษีที่ผู้จำหน่ายสินค้าหรือให้บริการ ต้องเก็บจากลูกค้าในอัตรา ร้อยละ 10 สำหรับการจำหน่ายหรือให้บริการในประเทศ และร้อยละ 0 สำหรับการส่งออก
ภาษีที่พัก (Tax on Accommodation: TOA)	- จัดเก็บจากการพักอาศัยในโรงแรม เกสต์เฮาส์ อพาร์ทเมนท์ คอนโด หรือที่พักประเภทอื่นๆ ในอัตรา ร้อยละ 2 ของค่าห้องรวมกับภาษีทุกประเภท ยกเว้น VAT
ภาษีเฉพาะสำหรับสินค้าและบริการบางชนิด (Specific Tax on Certain Merchandises and Services: STCMS)	- ภาษีที่จัดเก็บสำหรับ สินค้าและบริการบางชนิด ทั้งในประเทศ และที่นำเข้าจากต่างประเทศ โดยจะคำนวณก่อนภาษีมูลค่าเพิ่ม - รถยนต์ ร้อยละ 45, อะไหล่รถยนต์ ร้อยละ 30, เบียร์ ร้อยละ 25, รถมอเตอร์ไซด์ น้ำมันปิโตรเลียม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 20, บุหรี่ ร้อยละ 15, อะไหล่รถมอเตอร์ไซด์ น้ำอัดลม

ประเภทภาษี	รายละเอียด/อัตรา
	การให้บริการทางด้านบันเทิง การขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ ร้อยละ 10, การให้บริการโทรศัพท์ ร้อยละ 3
ภาษีเครื่องตีแอลกอฮอล์ และ บุหรี่ (Tax on Public Lighting: PLT)	- จัดเก็บจากผู้จำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์ และบุหรี่ปุ่กประเภท โดยจะทำการคำนวณก่อน ภาษีเฉพาะ (STCMS) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) - ร้อยละ 3
ภาษีประกอบการธุรกิจเฉพาะ (Patent Tax) (ต้องต่ออายุทุกปี)	- ภาษีประจำปีที่ธุรกิจต้องชำระภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ตามประเภทของธุรกิจ และตาม ขอบเขตจังหวัดที่ธุรกิจตั้งอยู่ - หากมีการจดทะเบียนประกอบการธุรกิจในครั้งปี (ครึ่งหลังของปีปฏิทิน จะชำระเพียงครั้งเดียว) - 285 USD ต่อปี
ภาษีการจดทะเบียน (Registration Tax or Transfer Tax)	- จัดเก็บจากการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย ก่อตั้ง ควบรวม ยกเลิกกิจการ - จัดเก็บจากการโอนสินทรัพย์ - 1 ล้านเรียล/ 1กิจกรรม - ร้อยละ 4 ของมูลค่าสินทรัพย์ (ที่ดิน บ้าน รถ)
ภาษีอสังหาริมทรัพย์ (Tax on Immovable Properties)	- อสังหาริมทรัพย์ ที่มีมูลค่ามากกว่า 100 ล้านเรียล (25,000 USD) - ร้อยละ 0.1 ของมูลค่าที่ประเมินโดยคณะกรรมการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน - ผู้เสียภาษีต้องชำระภาษีภายในวันที่ 30 กันยายน ของทุกปี
ภาษีจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ (Registration Tax)	- จัดเก็บจากผู้ซื้อหรือผู้ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ อัตราร้อยละ 4 ของมูลค่าสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์นั้น

ภาษีนำเข้า-ส่งออก

ภาษีนำเข้าหรือภาษีศุลกากร เป็นภาษีที่ผู้นำเข้าสินค้าต้องชำระที่ด่านศุลกากรก่อนที่จะนำสินค้าเข้ามาในประเทศกัมพูชา โดยคำนวณก่อนภาษีเฉพาะและภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีศุลกากรของกัมพูชามีอัตราตั้งแต่ ร้อยละ 0 – 35 แบ่งตามประเภทได้ดังนี้

- 1) **ร้อยละ 0** – สินค้าที่ได้รับการยกเว้น เช่น ยารักษาโรค อุปกรณ์การศึกษา ปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตร สินค้าที่ได้สิทธิ์นำเข้าภายใต้โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน
- 2) **ร้อยละ 7** – สินค้าขั้นต้นหรือวัตถุดิบ
- 3) **ร้อยละ 15** – สินค้าที่จัดเป็นทุน, เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต, วัตถุดิบที่มีในประเทศ
- 4) **ร้อยละ 35** – สินค้าสำเร็จรูป, เครื่องตีแอลกอฮอล์, ยานพาหนะ, อัญมณีและหินมีค่า

ทั้งนี้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทยสามารถใช้สิทธิพิเศษทางภาษีภายใต้ ASEAN Free Trade Agreement : AFTA เพื่อส่งออกไปยังประเทศกัมพูชา โดยจะทำให้มีภาษีนำเข้า ร้อยละ 0-5 ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้า

โดยผู้นำเข้า-ส่งออก สามารถค้นหา และเปรียบเทียบอัตราภาษีในการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย ของประเทศกัมพูชา (ทั้งอัตราแบบทั่วไป MFN และอัตราพิเศษ AFTA) ตามพิกัดของสินค้าได้ที่ <http://fta.dft.go.th/> >> ค้นหาอัตราภาษีศุลกากร/กว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า >> ประเทศปลายทาง : CAMBODIA >> ใส่หรือเลือกพิกัดศุลกากรของสินค้า

➤ ข้อจำกัดเกี่ยวกับการให้บริการทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม

1) ข้อผูกพันต่อองค์การการค้าโลกว่าด้วยการค้าบริการ

การเปิดเสรีภาคบริการในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาเป็นผลจากการปฏิบัติตามข้อผูกพันในการเปิดตลาดของกัมพูชา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก กัมพูชาตกลงที่จะเปิดเสรีอย่างน้อย 1 สาขาย่อย จาก 11 สาขาบริการที่แตกต่างกันภายใต้การจำแนกของ WTO (ไม่รวมบริการอื่นๆซึ่งไม่ได้ถูกระบุไว้)

สาขาการบริการ ได้แก่ 1.บริการทางธุรกิจ 2. บริการโทรคมนาคม 3.บริการการก่อสร้างและวิศวกรรม 4. บริการจัดจำหน่าย 5.บริการการศึกษา 6.บริการด้านสิ่งแวดล้อม 7.บริการทางการเงิน 8.บริการด้านสุขภาพ 9.บริการการเดินทางและการท่องเที่ยว 10.บริการด้านการกีฬา 11.บริการขนส่ง โดยรายงานฉบับนี้จะทำการศึกษา 10 สาขาบริการจาก 11 สาขาบริการ (ยกเว้นบริการทางการเงิน) ตามบัญชี W/120 ของ WTO

ข้อผูกพันภาคบริการมีทั้งหมด 19 สาขา และแต่ละสาขาจะแบ่งเป็นหมวดย่อย ซึ่งกัมพูชาตกลงที่จะเปิดเสรีในภาคบริการรวม 74 หมวดย่อย โดยบางสาขากัมพูชาตกลงที่จะเปิดเสรีทุกหมวด ขณะที่บางสาขาจะเปิดเสรีแค่บางหมวดภายใต้กรอบระยะเวลาสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่กำหนด ทั้งนี้ข้อผูกพันดังกล่าวได้มีการเจรจาต่อรองอย่างรอบคอบและมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาประเทศกัมพูชาในอนาคต โดยเฉพาะการดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติ ในบางสาขานั้นนับว่าเป็นเรื่องง่ายสำหรับกัมพูชาเนื่องจากได้มีนโยบายเปิดเสรีเพื่อต้อนรับการมีส่วนร่วมจากต่างชาติมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว เช่น การธนาคาร การท่องเที่ยว การขนส่ง และการศึกษา

2) กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการบริการ (AFAS)

อีกปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันให้มีการเปิดเสรีด้านบริการก็คือเป้าหมายที่กำหนดไว้ในกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการบริการ (AFAS) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเร่งให้มีการเปิดเสรีภาคบริการเพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีในกลุ่มประเทศอาเซียนภายในสิ้นปี 2558 โดยประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการเจรจาและยอมรับข้อตกลงชุดที่ 9 ภายใต้ AFAS ซึ่งครอบคลุมการเปิดเสรีในภาคบริการ ดังนี้ 1.บริการธุรกิจ 2.บริการด้านสิ่งแวดล้อม 3. บริการด้านวิชาชีพ 4.บริการด้านสุขภาพ 5. บริการการก่อสร้าง 6.บริการขนส่งทางทะเล 7.บริการกระจายสินค้า 8.บริการโทรคมนาคม 9.บริการการศึกษา 10.บริการการท่องเที่ยว

ข้อตกลงชุดที่ 9 ของ AFAS เป็นเป้าหมายที่ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน โดยแต่ละประเทศต่างให้คำมั่นว่าจะอนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาถือหุ้นได้ในสัดส่วนที่มากขึ้น ด้วยภาระผูกพันของกัมพูชาที่มีต่อ WTO ประกอบกับนโยบายเปิดเสรีและลักษณะเศรษฐกิจของประเทศที่เปิดกว้าง ส่งผลให้กัมพูชาอยู่ในสถานการณ์ที่ดีและมีความพร้อมในการปฏิบัติตามข้อตกลงอาเซียน

ข้อผูกพันของกัมพูชาเพื่อเปิดเสรีภาคบริการ

ตารางประเภทบริการเป็นเอกสารที่มีความซับซ้อน ในการที่กัมพูชาจะระบุว่าสาขาบริการใดที่จะนำไปใช้เพื่อการเข้าสู่ตลาด หรือใช้เป็นข้อผูกพันในการปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติของ GATS และมีข้อยกเว้นใดจากข้อผูกพันดังกล่าวที่กัมพูชาต้องการจะรักษาไว้ โดยข้อผูกพันและข้อจำกัดจะปรากฏอยู่ในทุกกรณีตามรูปแบบการให้บริการ 4 รูปแบบ ตามกล่องข้อความด้านล่างนี้

● การบริการข้ามพรมแดน (Cross-border supply) – การที่ผู้ให้บริการซึ่งมีได้มีภูมิลำเนาอยู่ในกัมพูชา ให้บริการข้ามแดนเข้ามาในพื้นที่ประเทศกัมพูชา
● การบริโภคในต่างประเทศ (Consumption abroad) – การที่คนกัมพูชาที่เดินทางไปใช้บริการในประเทศต่างประเทศ
● การจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการ (Commercial Presence) – การที่ผู้ให้บริการจากต่างชาติ เข้ามาจัดตั้งหรือขยายสถานที่ให้บริการเข้ามาอยู่ในประเทศกัมพูชา เช่น สาขา ตัวแทน หรือบริษัทลูก
● การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Presence of natural persons) – การเข้ามาเป็นการชั่วคราวของคนต่างชาติในฐานะของบุคคลธรรมดา เพื่อประกอบอาชีพเกี่ยวกับการให้บริการ

แหล่งที่มา : GATS

การเคลื่อนย้ายของแรงงาน

รัฐบาลกัมพูชาได้ประกาศระเบียบเกี่ยวกับการบังคับใช้ใบอนุญาตทำงานสำหรับชาวต่างชาติ โดยหลักการระเบียบฉบับใหม่นี้กำหนดให้หน่วยตรวจสอบแรงงานของรัฐบาล ประสานกับภาคธุรกิจและสมาคมต่างๆ เพื่อทำการประเมิน โควตาของแรงงานต่างชาติ สัญญาจ้างงานของชาวต่างชาติ หนังสือเดินทาง วีซ่า สถานะพนักงานต่างชาติ โดยเฉพาะบัตรจ้างงานและหนังสืออนุญาตทำงาน

ทุกบริษัทที่มีการจ้างพนักงานต่างชาติได้รับการแจ้งเตือนว่า เขาจะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ในประกาศ ฉบับที่ 520 ปี 1997 ของกระทรวงกิจการสังคม แรงงานและกิจการทหารผ่านศึก หลังจากที่ไม่มีการบังคับใช้อย่างจริงจังมานานกว่า 17 ปี โดยระเบียบฉบับดังกล่าวกำหนดให้พนักงานต่างชาติทุกคนต้องถือบัตรจ้างงานและใบอนุญาตทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามจะต้องจ่ายค่าปรับแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ครอบคลุมถึงพนักงานของ NGO และงานอาสาสมัครด้วย

การขอรับใบอนุญาตทำงานในกัมพูชา พนักงานต่างชาติต้องยื่นคำขอ พร้อมวีซ่าที่ยังไม่หมดอายุ หนังสือเดินทาง สำเนาสัญญาการจ้างงาน ที่กระทรวงแรงงานและฝึกอบรมวิชาชีพ โดยใบอนุญาตทำงานที่ออกโดยกระทรวงฯ จะมีอายุ 1 ปี โดยใช้ระยะเวลา 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ยื่นเอกสารครบ

การเคลื่อนย้ายเสรีของแรงงานมีทักษะ – การทำความตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements : MRAs)

อาเซียนเพิ่งได้ข้อสรุปในการจัดทำความตกลงร่วมกัน สำหรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานมีทักษะหรือวิชาชีพ บริการที่ผ่านการรับรองจำนวน 7 สาขาวิชาชีพบริการ ประกอบด้วย 1.สาขาวิศวกรรม 2.สาขาสถาปัตยกรรม 3.สาขาพยาบาล 4.สาขาวิชาชีพแพทย์ 5. สาขาวิชาชีพทันตแพทย์ 6.สาขาวิชาชีพบัญชี 7.สาขาคุณสมบัติด้านการสำรวจ ซึ่งหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลกัมพูชากำลังอยู่ระยะต่างๆของการดำเนินการตามความตกลงนี้

MRAs เป็นหนึ่งในกระบวนการที่ใช้ประเมินคุณสมบัติ ซึ่งส่วนมากจะประเมินจากใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับและมีการปฏิบัติเป็นสากล แต่ไม่ใช่สำหรับอาชีพที่อาศัยทักษะและประสบการณ์จากการปฏิบัติหรือการให้บริการอย่างเป็นรูปธรรม MRAs จึงไม่ค่อยได้รับการยอมรับ และต้องอาศัยการปรับแก้ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือในด้านการกำกับดูแล ดังนั้น MRAs จึงมักใช้กับภาคธุรกิจที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสของตลาดต่างประเทศหรือเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะในประเทศ

บริการทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม

บริการด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมจัดอยู่ในกลุ่มของการบริการทางวิชาชีพที่ได้รับการรับรอง แตกต่างจากบริการอื่นๆ เช่น การตลาด การโฆษณา การให้คำปรึกษาทั่วไป มีการบังคับใช้ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดและการให้ปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติบ่อยครั้งกับการให้บริการทางวิชาชีพที่ได้รับการรับรองแบบข้ามแดน ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับในประเทศดังกล่าว ก็เกิดขึ้นกับบริการทางด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมเช่นเดียวกัน

การให้บริการวิชาชีพวิศวกรรมซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและควบคุมของ BEC กำลังเป็นวิชาชีพชั้นนำในกัมพูชา อาทิวิศกรรมโยธา เหมืองแร่ เครื่องกล ไฟฟ้า สิ่งแวดล้อม เคมี การเกษตร และเทคโนโลยีการสื่อสาร ระเบียบข้อบังคับที่นำมาใช้กับการให้บริการทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจและรักษาคุณภาพของการให้บริการ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพของประชาชน และคุ้มครองผู้บริโภค

กรอบระเบียบข้อบังคับในประเทศสำหรับบริการทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม

เครื่องมือทางกฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญ	• คณะกรรมการสถาปนิกแห่งกัมพูชา (Board of Architects of Cambodia : BAC)• คณะกรรมการวิศวกรแห่งกัมพูชา (Board of Engineers, Cambodia : BEC) จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ 7 2552 เมษายน• อื่นๆ ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก

แหล่งข้อมูล : รัฐบาลกัมพูชา

ข้อผูกพันของกัมพูชา : โดยทั่วไปกัมพูชาไม่มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดหรือการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติสำหรับการให้บริการด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม ในรูปแบบที่ 1 – การบริการข้ามพรมแดน รูปแบบที่ 2 – การใช้บริการในต่างประเทศ และรูปแบบที่ 3 – การจัดตั้งบริษัทเพื่อให้บริการ แต่กัมพูชาได้ขอยกเว้นการเข้าสู่ตลาดและการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติไว้ในส่วนข้อผูกพันทั่วไป โดยระบุว่า ไม่ผูกพัน (Unbound) สำหรับรูปแบบที่ 4 – การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา กัมพูชามีข้อกำหนดให้ผู้ให้บริการต่างชาติจำเป็นต้องมีสถานประกอบการในกัมพูชาก่อน จึงจะสามารถให้บริการผ่านรูปแบบที่ 1 (บริการข้ามพรมแดน) ได้ สำหรับการให้บริการด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม นอกจากนี้กัมพูชายังมีข้อกำหนดเพิ่มเติมให้ความรับผิดชอบทั้งหมดจะต้องอยู่ภายใต้วิศวกรและสถาปนิกกัมพูชา

ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด สำหรับการให้บริการรูปแบบที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสถาปนิกในประเทศซึ่งอยู่ในภาคบริการนี้ เพื่อการส่งต่อความรู้ทั้งในทางทฤษฎีและการปฏิบัติ ความรับผิดชอบและภาระผูกพันทางด้านกฎหมาย แต่ไม่ได้จำกัดการเข้าสู่ตลาด บริษัทต่างชาติสามารถจัดตั้งสำนักงานขนาดเล็กในประเทศกัมพูชาเพื่อรับรองคุณภาพของการให้บริการและเพื่อสร้างความมั่นใจในการรับผิดชอบทางกฎหมาย เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งของข้อจำกัดดังกล่าว คือเพื่อสร้างหลักประกันในระดับหนึ่งสำหรับป้องกันการหลอกลวงจากผู้ให้บริการทั้งในนามบุคคลและในนามบริษัทจากต่างประเทศ ระบบสถาบันของกัมพูชาที่ยังไม่เข้มแข็ง อาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถแน่ใจได้ว่ามาตรฐานและข้อกำหนดอื่นๆ

เกี่ยวกับคุณภาพของการให้บริการได้ถูกนำมาปฏิบัติใช้ ในส่วนของการบริการด้านสถาปัตยกรรมนั้น กัมพูชา เชื่อว่าความเข้าใจสภาพแวดล้อมของประเทศและความสัมพันธ์ที่ระหว่างลูกค้ากับสถาปนิกเป็นเรื่องที่สำคัญ

กระบวนการจดทะเบียนสำหรับสถาปนิก : สถาปนิกที่ต้องการจะได้รับการยอมรับจากรัฐบาล ต้องจดทะเบียนกับคณะกรรมการสถาปนิกแห่งกัมพูชา (BAC) ซึ่งเป็นองค์กรที่ดำเนินการโดยรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2554 และได้รับการยอมรับในฐานะสมาชิกของสภาสถาปนิกอาเซียนในปี 2555 นอกจากนี้พวกเขายังสามารถเป็นสมาชิกของสมาคมสถาปนิกกัมพูชา (Cambodia Society of Architects: CSA) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี 2555 โดยมีสมาชิกทั้งหมด 50 บริษัท CSA ดำเนินการในลักษณะของ NGO โดยมีวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกับ BAC ทั้งนี้ BAC มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อรวมกลุ่มและบริหารจัดการสถาปนิกที่ขึ้นทะเบียน เพื่อให้แน่ใจในระดับความเป็นมืออาชีพ คุ้มครองการปฏิบัติงานของสถาปนิกในประเทศกัมพูชา และนำพวกเขาไปสู่ความเป็นมาตรฐานเดียวกับตลาดการก่อสร้างในระดับอาเซียน

ปัจจุบันกัมพูชามีสถาปนิกทั้งหมดประมาณ 2,500 คน แต่มีเพียงไม่ถึง 10 % ที่มีการขึ้นทะเบียนกับ BAC สถาปนิกที่ขึ้นทะเบียนกับ BAC จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการใช้ชื่อตำแหน่งว่า “สถาปนิกระดับชาติ (National Architects)” และยังสามารถได้รับอนุญาตในฐานะ “สถาปนิกอาเซียน (official ASEAN architects)” ซึ่งจะได้รับการยอมรับจาก 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน ให้สามารถประกอบวิชาชีพได้ โดยข้อตกลงนี้เป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement : MRA) ในสาขาสถาปัตยกรรม ซึ่งลงนามโดยประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อปี 2550

การปฏิบัติจริงสำหรับการให้บริการด้านสถาปัตยกรรม

กัมพูชามีข้อกำหนดที่บังคับให้ร่วมงานกับผู้เชี่ยวชาญในประเทศ แต่ข้อกำหนดนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดอุปสรรคใน การให้บริการในสาขานี้แต่อย่างใด เนื่องจากไม่ได้ถูกนำมาใช้เป็นข้อจำกัดที่สร้างความยากลำบากให้กับ สถาปนิกต่างชาติในการเข้าสู่ตลาด วัตถุประสงค์หลักของข้อบังคับดังกล่าว คือเพื่อรักษาคุณภาพและ มาตรฐานของการให้บริการ และเพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมและปัจจัยเฉพาะของตลาดในการ ประกอบวิชาชีพสถาปนิก

การจดทะเบียนกับ BAC ไม่ได้หมายความว่าสถาปนิกจะได้รับตำแหน่ง “สถาปนิกระดับชาติ (National Architects)” โดยอัตโนมัติ การตรวจสอบจะใช้เวลาอีกประมาณ 2 เดือน เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับ ความสามารถของพวกเขา ประสบการณ์ และคุณภาพงานโดยรวม ทั้งนี้ตำแหน่ง “สถาปนิกระดับชาติ (National Architects)” จะมีอายุสามปี นับจากวันที่ได้รับมอบ

BAC ไม่ได้จำกัด การประกอบวิชาชีพของสถาปนิกต่างชาติ อย่างไรก็ตามพวกเขาจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ กระทรวงการจัดการที่ดิน ผังเมือง และการก่อสร้าง (MLMUPC) กำหนดไว้ว่า สถาปนิกต่างชาติที่ต้องการ ประกอบวิชาชีพในกัมพูชา จำเป็นต้องเรียนภาษากัมพูชา และสถาปัตยกรรมกัมพูชา

ตามการลงนามในข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) เรื่อง คุณสมบัติของการบริการด้านสถาปัตยกรรมและการ สார்วจ MLMUPC ถูกกำหนดให้เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลวิชาชีพนี้ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินการ ตามข้อตกลง เช่น ออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ MRA แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายและการปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานในภูมิภาคและนานาชาติ ปัจจุบันคณะกรรมการวิศวกรกัมพูชา สมาคมก่อสร้าง

กัมพูชา และ BAC กำลังดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง เพื่อพัฒนาทักษะของกัมพูชาให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมก่อสร้างในภูมิภาค

การก่อสร้างและบริการที่เกี่ยวข้องกับวิศวกรรม

เครื่องมือทางกฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญ	● กฎหมายที่ดิน● ประกาศ ฉบับที่ ของกระทรวงการจัดการ 166 และ ฉบับที่ 75) ที่ดิน ผังเมือง และการก่อสร้าง(MLMUPC)● อื่นๆที่ระบุไว้ในภาคผนวก

ภาคการก่อสร้างอยู่ภายใต้กฎระเบียบภายในประเทศที่หลากหลาย ประกอบด้วย การควบคุมการใช้ที่ดิน กฎระเบียบด้านอาคารและข้อกำหนดทางเทคนิค ใบอนุญาตก่อสร้างและการตรวจสอบ การขึ้นทะเบียนของเจ้าของโครงการ ผู้รับเหมาและผู้เชี่ยวชาญ กฎระเบียบเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและค่าตอบแทน กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ มาตรฐานต่างๆจะถูกกำหนดโดยรัฐบาล หน่วยงานมาตรฐาน หรือสมาคมภาคเอกชน โดยส่วนมากมาตรฐานเหล่านั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับอาคารและงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องเพื่อวางผังเมืองและวางแผนการใช้ที่ดิน หรือเพื่อปกป้องชีวิตและความปลอดภัยของแรงงานหรือผู้ใช้งาน ตลอดจนคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข ซึ่งโดยทั่วไปมาตรฐานเหล่านี้จะถูกนำมาใช้แบบไม่เลือกปฏิบัติ

การจดทะเบียนวิศวกรรายบุคคล

การจดทะเบียนวิศวกรในประเทศกัมพูชา แบ่งเป็น 3 ประเภท 1.) การลงทะเบียนวิศวกรขั้นต้น (สำหรับวิศวกรจบใหม่ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิศวกรรม) 2.) การจดทะเบียนวิศวกรวิชาชีพ (จบการศึกษาด้านวิศวกรรมระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า พร้อมประสบการณ์ 7 ปี) และ 3.) การจดทะเบียนชั่วคราวสำหรับวิศวกรต่างชาติ (จบการศึกษาด้านวิศวกรรมระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ประสบการณ์ 7 ปี พร้อมเอกสารรับรองทางด้านวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน จากประเทศของพวกเขาหรือกระทรวงการต่างประเทศ) วิศวกรกัมพูชาหรือต่างชาติ ที่จบการศึกษาจากสถาบันต่างประเทศถูกกำหนดให้ต้องได้รับการตรวจสอบรับรองผลการศึกษากับคณะกรรมการการรับรองของกัมพูชาซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการเยาวชนและการกีฬา (MoEYS)

สถานประกอบการที่ดำเนินการจัดหาวิศวกรอาชีพมาเพื่อให้บริการ จะต้องยื่นเรื่องต่อ กระทรวงการจัดการที่ดิน ผังเมือง และการก่อสร้าง (MLMUPC) และกระทรวงโยธาธิการและคมนาคม อย่างไรก็ตาม วิศวกรซึ่งจัดหาโดยผู้ประกอบการดังกล่าวจะต้องได้รับการจดทะเบียนและได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจาก BEC โดยสามารถจดทะเบียนนิติบุคคลได้หลายรูปแบบ เช่น บริษัทร่วมทุนต่างชาติ ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด และการบริหารจัดการสถานประกอบการดังกล่าวจะต้องมีใบรับรองการประกอบวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับโดย BEC ทั้งนี้ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเงินทุนจดทะเบียนขั้นต่ำแต่อย่างใด ในกรณีของสถานประกอบการที่ถือหุ้นโดยต่างชาติ 100% หรือ บริษัทร่วมทุนต่างชาติ ต้องจดทะเบียนนิติบุคคลในรูปแบบของบริษัทจำกัดเท่านั้น

การบูรณาการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีความลึกซึ้งมากขึ้น ทำให้การเคลื่อนย้ายบริการด้านวิศวกรรมมีบทบาทสำคัญกับการค้าข้ามแดนที่เป็นไปตามข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาการบริการด้านวิศวกรรม

โดยก่อนที่กัมพูชาจะมีการลงนามในข้อตกลงยอมรับร่วมของอาเซียนในสาขาการบริการด้านวิศวกรรมนั้น การประกอบอาชีพและการให้บริการทางวิศวกรรมของแต่ละบุคคลถูกกำกับดูแลโดยหน่วยงานต่างๆของราชการ

หลังจากที่มีการลงนามในข้อตกลงยอมรับร่วม คณะกรรมการวิศวกรรมกัมพูชา (BEC) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวิศวกรในกัมพูชา โดย BEC มีอำนาจในการออกกฎระเบียบสำหรับวิศวกรรายบุคคลเท่านั้น สำหรับกฎระเบียบของบริษัทและสถานประกอบการยังคงอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ล่าสุดกัมพูชายังไม่มีข้อตกลงยอมรับร่วมกับประเทศต่างๆในระดับรัฐบาล อย่างไรก็ตามในระดับของวิชาชีพ BEC ได้ยอมรับข้อตกลงยอมรับร่วมของการขึ้นทะเบียนวิศวกรอาเซียน ภายใต้สหพันธ์ วิศวกรรมสถานแห่งอาเซียน (ASEAN Federation of Engineering Organization : AFEO)

การปฏิบัติจริงเกี่ยวกับบริการการก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง

บริษัทต่างชาติที่ต้องการดำเนินกิจการประเภณีนี้ในกัมพูชา ถูกกำหนดให้ต้องจดทะเบียนกับ MLMUPC และต้องจ้างผู้อำนวยการทางเทคนิคชาวกัมพูชา MLMUPC กำลังอยู่ระหว่างการเตรียมการจัดทำกฎหมายการก่อสร้างที่ครอบคลุม ซึ่งจะกำกับดูแลรายละเอียดเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและการรับรองผู้ปฏิบัติงานการก่อสร้างด้านต่างๆ

การออกใบอนุญาตและการให้อนุญาตประกอบธุรกิจที่ออกโดย MLMUPC

ใบอนุญาตประกอบกิจการ สำหรับการประกอบธุรกิจของกิจการหรือบริษัทก่อสร้างที่ดำเนินการจัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ ออกแบบการก่อสร้าง โดยใบอนุญาตจะออกให้กับลูกค้าซึ่งเป็นเจ้าของบริษัท กิจการ และนักลงทุนซึ่งประกอบธุรกิจ การสร้าง วิศวกรรมโยธาและอุตสาหกรรม ฯลฯ	ติดต่อ : กรมการก่อสร้าง, MLMUPC, No. 771-773 Monivong Blvd., Boeung Trabek Quarter, Chamkar Mon District, Phnom Penh
ใบอนุญาตก่อสร้าง สำหรับบุคคลทั่วไปซึ่งต้องการจะก่อสร้างที่พักอาศัย โรงงาน สถานประกอบการ และอาคารทั่วไป โดยจำแนกตามขนาดของอาคารซึ่งกำหนดโดยกระทรวง	ติดต่อ: กรมทะเบียนที่ดิน, General Directorate of Land Registry and Geography, MLMUPC (สำหรับการขออนุญาตก่อสร้างอาคารขนาดตั้งแต่ 300 ตร.ม. ขึ้นไป) ติดต่อ: Provincial/Municipal Department of Construction, MLMUPC (การขออนุญาตก่อสร้างอาคารขนาดเล็กกว่า 300 ตร.ม.)
โฉนดที่ดิน สำหรับบุคคลทั่วไปซึ่งต้องการออกโฉนดเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์	ติดต่อ: Provincial/Municipal Department of Land Management, MLMUPC

ที่มา : รัฐบาล

7. รายชื่อองค์กร หน่วยงาน และบริษัทที่เกี่ยวข้อง

➤ รายชื่อหน่วยงานและองค์กรของไทยในกัมพูชา

ชื่อหน่วยงาน	ที่อยู่ติดต่อ	โทรศัพท์มือถือ/โทรศัพท้อีเมล/
สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ	196 Norodom Blvd. Tonle Bassac. Chamkarmon, Phnom Penh	+855 23 726 306-8 (กรณีฉุกเฉิน) 5749682 97 855+ thaipnp@mfa.go.th
สำนักงานส่งเสริมเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ		+855 23 726 304 thaicomphn@gmail.com
สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร		+855 23 726 306-8 ext 206
สมาคมธุรกิจไทยในกัมพูชา		+855 016/061 95 80 65 admin@tbcccambodia.org
ธนาคารกรุงไทย	149 Road 215, Sangkat Deiao, 1 Market, Tuankok District Phnom Penh	+855 23 882 959 (พนมเปญ) br.phnompenh@ktb.co.th +855 (63) 964-758 (เสียมเรียบ) br.siemreap@ktb.co.th
ธนาคาร CCB (ไทยพาณิชย์)	#26, Monivong Blvd, Sangkat Phsar Thmei II, Khan Daun Penh, Phnom Penh	(พนมเปญ) 426145 23 855+ ccbpp@ccb.com.kh (พระตะบอง) 315-953 53 855+ ccbpb@ccb.com.kh (เสียมเรียบ) 392-964 63 855+ ccbsrb@ccb.com.kh (สีหนุวิลล์) 777-934 34-855+ ccbsv@ccb.com.kh
ธนาคารกรุงเทพ สาขา กัมพูชา	1) 344st & 2nd), Mao Tse Toung Boulevard, Sangkat Toul Svay Prey I, Khan Chamkarmon, Phnom Penh	9-404 224 23 855+ bblcambodia@bangkokbank.com
ธนาคารกสิกรไทย	No. 445, Preah Monivong Blvd ((93, Corner of St. 232, Phnom Penh Tower, 3rd Floor, 12258 Phnom Penh	989 964 23 855+ Pakapong.p@kasikornbank.com
รพ รอยัลพนมเปญ . (กรุงเทพ.เคเรือ รพ)	No. 888, Russian Confederation Blvd. Sangkat Toeuk Thla, Khan Sen Sok, hnom Penh	000 991 23 855+ info@royalphnompenhhospital.com

➤ รายชื่อหน่วยงานและองค์กรของกัมพูชา

ชื่อหน่วยงาน	ที่อยู่ติดต่อ	โทรศัพท์มือถือ/โทรศัพท้อีเมล/
กระทรวงพาณิชย์กัมพูชา	Lot 19-61, MOC Road (113B Road), turn in from Russian Blvd, Phum Teuk Thla, Sangkat Teuk Thla, Khan Sen Sok,	855+23 866 425 855+ 77 677 599 moc.gov.kh@gmail.com

ชื่อหน่วยงาน	ที่อยู่ติดต่อ	โทรศัพท์/อีเมล/
	Phnom Penh, Kingdom of Cambodia	http://www.moc.gov.kh/en-us/
สภาเพื่อการพัฒนาภูมิพูชา หน่วยงาน) (ส่งเสริมการลงทุน	Government Palace, Sisowath Quey, Wat Phnom, Phnom Penh, Cambodia	+855 23 981 154, cdc.cib@online.com.kh www.cambodiainvestment.gov.kh
กระทรวงการจัดการที่ดิน ผังเมือง และ การก่อสร้าง (MLMUPC)	No. 771-773 Monivong Blvd., Boeung Trabek Quarter, Chamkar Mon District, Phnom Penh	855+23 215 659 http://www.mlmupc.gov.kh/
สมาคมการก่อสร้างแห่งภูมิพูชา CAMBODIA CONSTRUCTORS ASSOCIATION (CCA)	No315 Preah Monivong Blvd., Canadia Tower (Floor-12th), Sk. Wat Phnom Kh. Daun Penh, Phnom Penh, Cambodia	+855 23 868 222 secretariatcca@yahoo.com www.cca.org.kh
Board of Architects of Cambodia	#771-#773, Monivong Boulevard, Sangkat Boeng Trabaek, Khan Chomkamorn, Phnom Penh.	277 215 23 855+ Info: info@bac.gov.kh Info: admin@bac.gov.kh www.bac.gov.kh
Board of Engineers Cambodia	#9, St. 275,Sangkat Beung Kak I, Khan Tourl Kok, Phnom Penh, Cambodia	+855 76 649 6101 office@bec.gov.kh http://www.bec.gov.kh/

➤ รายชื่อบริษัทชั้นนำเกี่ยวกับการวิศวกรรม การก่อสร้างและออกแบบในภูมิพูชา

NO.	COMPANY	AUTHORIZED MANAGING OFFICE	CONTACTNO.	EMAIL ADDRESS
1	OVERSEAS CAMBODIAN INVESTMENT CORPERATION	Mr. PUNG KHEAVSE	Tel:023 868 222 Fax:023 427 064	contact@canadiabank.com.kh
2	LY CHHUONG Construction & Import Export Co.;LTD	Mr. LY CHHUONG	Tel:023 220 525 Fax:023 211 788	info@lcc.com.kh
3	MUHIBBAH ENGINEERING (Cambodia) Co.;LTD	Mr. HANN KHIENG	Tel:023 884 093 Fax:023 883 366	kh.mec@muhibbah.com.kh
4	MONG RETHTHY GROUP Co.,Ltd	Mr. MONG RETHTHY	Tel:023 211 065 Fax:023 216 496	mrtgroup@mongreththy.com
5	SENG ENTERPRISES Co.,Ltd	Mr. SENG CHAYOUR	Tel:023 215 342 Fax:023 212 267	info1@seng-enterprise.com.kh
6	KHUN SEA DEVELOPMENT GROUP	Mr. KHUN SEA	Tel:023 720 788 Fax:023 720 788	khun_sea@yahoo.com
7	MEGA CAMBO CONSTRUCTION COMPANY Ltd	Mr. CHARLES VANN	Tel:023 6860 511 Fax:023 430 686	secretary.evp@canadiabank.com.kh

NO.	COMPANY	AUTHORIZED MANAGING OFFICE	CONTACTNO.	EMAIL ADDRESS
8	COMIN KHMER Co., LTD.	Mr. DENIS ASTGEN	Tel:023 885 640-6	ckinfo@comin.com.kh
9	Chip Mong Group Co., Ltd	Mr. LEANG MENG	Tel:023 218 060 Fax:070 995 555	info@chipmonggroup.com
10	Camcona Trading (Cambodia) Co.,Ltd	Mr. VARHENG DAWUTH	Tel:023 211 960 Fax:023 211 960	contact@camconagroup.com
11	Robert Bosch (Cambodia) Co.,Ltd	Mr. Andre De Jong	Tel:023 966 660 Fax:023 966 660	support.cambodia@bosch.com
12	7 F T D Co., Ltd	Mr. KENN MEYFROODT	Tel:023 996 876 Fax:023 996 877	hrm@7ftd.com.kh
13	Sika (Cambodia) Ltd	Mr. ANTOINE DANIELLA	Tel:023 215 198 Fax:023 222 367	sika@kh.sika.com
14	Branch of P.T.S GROUP CO., LTD	Mr. SONTHAVY ORADOM	Tel:023 866 628 Fax:023 866 618	info@ptscambodia.com
15	NOVARE DESIGN INTERNATIONAL CO.,LTD	Mr. THOMAS ZAZWORKA	Tel:023 6790 623 Fax:(64) 4939 9296	cambodia@novaredesign.com
16	Heng Eng Kong Construction Co., Ltd	Mr. HENG ENG KONG	Tel:023 886 899 Fax:023 886 899	hek.construction@yahoo.com
17	VENTURE (CAMBODIA) PTE.LTD	Mr. CHUA POH SENG	H/P:012 806 796 Fax:023 883 276	venture@online.com.kh
18	Forte Insurance (Cambodia) Plc	Mr. YOUK CHAMROEUNRITH	Tel:023885 066 Fax:023 882 798	info@forteinsurance.com
19	Jotun (Cambodia) Limited	Mr. THOUS CHANTREAR	Tel:023 218 751 Fax:023 218 751	chantrear.thous@jotun.com
20	Blue Hill Engineering Service Co.,LTD	Mr. XU FENG	H/P:012 487 362 Fax:023 212 436	owen.sunfenix@gmail.com
21	NURI E N C Co., Ltd	Mr. CHO KWI YEUN	Tel:078 363 393 H/P:012 160 0996	jyeom0616@gmail.com
22	T-Ro Construction Co.,Ltd	Mr. CHHIM MAO CHARO	Tel:023 222 803 H/P:012 236 555	info@troconstruction.com
23	SUN HOUR GROUP CO.,LTD	Mr. SENG SEAMLAY	Tel:023 218 508 Fax:023 218 988	info@sunhour.com.kh
24	L.B.L International	Mr. THIERRY LOUSTAU	Tel:023 722 532 Fax:023 214 272	administration.srp@lbl-group.com

NO.	COMPANY	AUTHORIZED MANAGING OFFICE	CONTACTNO.	EMAIL ADDRESS
25	Dat Hoa Trading (Cambodia) Co., Ltd	Mr. TRAIING HUY	Tel:023 219 646 H/P:097 780 6675	info@dathoatc.com.kh
26	AAP Group Co.,Ltd	Mr. CHHIN KEN	Tel:023 223 176 Fax:023 996 238	chhinken@aapgroup.com.kh
27	PLUS ENTERPRISES	Mr. VOEUNG PRAYUT	H/P:011 208 888 H/P:088 451 6666	prayut@prayut.com
28	CAMPU LONPAC INSURANCE PLC	Mr. CHAN LEK WEI	Tel:023 966 966 Fax:023 986 273	enquiries@campulonpac.com.kh
29	HSC Co., Ltd.	Mr. SOK HONG	Tel:023 218 472 Fax:023 212 796	info@hsc.com.kh
30	Ocean Cooling Tower Sdn Bhd	Mr. THOMAS YONG	Tel:603-41426263 Fax:603-41436870	thomas@oceancoolingtower.com
31	Smart-Acon Co., Ltd	Mr. SOK MENG	Tel:023 950 338	info@unidentcambodia.com info@smart-acon.com
32	United Mercury Group	Mr. Alfred K Aliwarga	Tel:023 729 21 Fax:023 729 219	marketing.support@umg.com.kh
33	Taing Cheng Oing Construction Co., Ltd	Mr. Taing Cheng Oing	Tel:023 88 12 38	taingchenggoing@gmail.com
34	Cambodia-Vietnam Insurance Plc.	Mr. Cao Minh Son	Tel:023 212 000 Fax:023 215 505	info@cvi.com.kh
35	PEB Steel Buildings Co., Ltd	Mr. Pham Hoang Thi	Tel: 023 6788 679	tsr@pebsteel.com.kh
36	T.A.G Service & Trading Co., Ltd	Mr. GO YOSHIDA	H/P:017222683 H/P:069 708 673	info@triasiagroup.com
37	Borey River Town	Mr. Teng Rithy	H/P:078 888 890	info@boreyrivertown.com
38	Bonna Realty Group Co.,Ltd	Mr. SUNG BONNA	Tel:023 861 999 Fax:023 993 392	info@bonnarealty.com.kh
39	3 ECO CITY CONSTRUCTION	Mr. SREY CHANTHAN	Tel:023 995 678	rattana.pa@3ecocity.com
40	TEM Trading Co., Ltd	Mr. Kry Sokda	Tel:023 6363 030 Tel:023 309 333	sales1@tem-trading.com
41	ESCORT Import-Export (Cambodia) Co.,Ltd	Mr. Le Thi Anh Thoa	Tel:023 689 0788 Fax:888 813 064	salemanager@escort.com.bn projectmanager@escort.com.vn

NO.	COMPANY	AUTHORIZED MANAGING OFFICE	CONTACTNO.	EMAIL ADDRESS
42	BITUS PLC (Public Limited Company)	Mr. Jung Young Nam	Tel:023 990 380 Fax:023 990 381	ynjung@bitus.com.kh bitus@bitus.com.kh
43	R T D Enterprise Co., Ltd	Mr. Nam Vandy	H/P:017 344 555 Fax:023 883 046	info@rtdcambodia.com
44	Heng Asia	Mr. OR PISATH	Tel:023 218 995-7 Fax:023 218 339	info@hengasia.com
45	E T & S Engineering Import Export	TMr. hy Vanthoeun	Tel:023 883 477 H/P:012 909 098	info@etscambo.com
46	Advanced Technical Supplies Co., Ltd.	Mr. Guillon Nicolas	Tel:023 222 411 Fax:023 222 412	e-mail@ats.com.kh
47	MULTICO MS (CAMBODIA) CO.,LTD	Mr. HARTONO TIODORA	Tel:023 432 130 Fax:023 432 130	multicomslive.com
48	TKS GROUP Co., Ltd	Mr. Bun Chansopheap	Tel:023 887 559 Fax:023 888 559	tksgroup168@yahoo.com
49	JIT ENGINEERING Co.,Ltd	Mr. SUN SOK KHEANG	Tel:023 88 27 33/53 Fax:023 88 27 38	jitenrg@jit.com.kh
50	XINCHU TASHEN GREEN TECH Co., Ltd	Mr. Chen Yen Cheng	Tel:023 881 968 Fax:023 881 967	info@tashengreen.com
51	Angkortel Investment Co., Ltd.	Mr. Kim Podinarath	H/P:060 999 123 H/P:060 9999 55	info@angkortel.com
52	ENVOTECH CO.,LTD	Mr. FIN VIGGO GUNDERSEN	Tel:023 430 748 Fax:023 430 236	sarak@envotech.org
53	POSCO E & C Co., Ltd	Mr. Han Young Seob	Tel:023 211 982	han.ys@poscoenc.com
54	Von-Chimin Import Export Co.,Ltd	Mr. Un Savorn	H/P:077888378 H/P:077 998 668	info@von-chimin.com
55	Lotus Green Team Co.,Ltd	Mr. Hong Leang Y	H/P:012388609 Tel:023 555 0708	info@lotusengineering.biz
56	Hang Sunhak Construction Co.,Ltd	Mr. Chum Sam Veasna	Tel:023 880853 Fax:023 850 823	info@hsh.com.kh
57	WIKI Trade Co.,Ltd	Mr. Bun Nara	Tel: 023 887 168 Fax: 023 883 786	info@wikitrade.com.kh
58	Ngy Heng Group Co., Ltd	Mr. Nhim Mey	Tel:023 866 409	61695141@qq.com

NO.	COMPANY	AUTHORIZED MANAGING OFFICE	CONTACTNO.	EMAIL ADDRESS
59	Taiwan Kamhwa Crushing International Co.,Ltd	Mr. Kuy Vat	Tel: 023 555 1002 H/P: 012 816 720	kuyvat@vtrustproperty.com
60	Sports Engineering and Recreation Asia (Cambodia) Co.,Ltd	Mr. Simon Doron Rapoport	Tel: 023 211 614 H/P:092 55 52 01	info@searasports.com
61	Branch of SINOHYDRO CORPORATION LIMITED	Mr. Kim Sovan	H/P:017 688 816 Tel:023 666 9696 Fax:023 959 696	zhaojinhui@sinohydro.com
62	C.Melchers GmbH & Co.KG (Cambodia)	Mr. Chhun Samnang	Tel:023 63 14 174	channa@melchers.com.kh
63	INOVAR (CAMBODIA) Pte.Ltd	Mr. Francis Yeow	Tel:023 222 336	inovarcambodia@inovarfloor.com
64	Khmer Gala Décor Co.,Ltd	Miss. Khem Celine	Tel:023 977 017	info@khmergaladecor.com
65	Green Lake Co.,Ltd	Miss. Keo Dalis	H/P:081 61 61 61	greenlake_11@hotmail.com
66	AnnaCam Partners Co.,Ltd	Mr. Takeguchi Jun	H/P:012 215 240 H/P:012 833 290	info@annacampartners.com
67	Zamil Steel Buildings Vietnam Co.,Ltd	Mr. Yim Siphon	Tel: 023 220 140 Tel: 023 220 140	zscambodia@online.com.kh
68	Kong Nuon Group Co.,Ltd	Mr. Chea Virak	Tel: 023 880 281 Fax: 023 880 525	info@kongnuon.com
69	Italian Decor Art Co., Ltd	Mr. Chhan Chhorvorn	H/P:017 601 558 H/P:016 543 402	chhorvorn5@gmail.com
70	VRK Corporation Co.,Ltd	Mr. Yim Keokalyan	Tel: 023 966 252 Fax: 023 966 251	info@vrkcorporation.com
71	Vann Sophy Group Co.,Ltd	Ms. Vann Saphy	Tel: 023 999 904 Fax: 023 6656 566	gjo@p2cd.com bnh_branch@p2cd.com
72	Heng Nguon Company Ltd	Mr. Chea Samnang	Tel: 023 882 953 Fax: 023 882 953	heng_nguon9@yahoo.com
73	Camko Pile & Plus Enterprises Co., Ltd	Mr. Kim Kiwon	H/P:011 20 8888 H/P:012 911 414	prayut@prayut.com
74	Cambodian Chemical Supply	Mr. Soum Sambath	H/P:015 778 168	campaint@cam-paint.com
75	Soil Testing Laboratory Co.,Ltd	Mr. Hun Sochara	H/P:012 52 72 79	stl368@yahoo.com
76	Good Top Machinery	Mr. Cao Yue Fang	H/P:017 999 313	315860246@qq.com

NO.	COMPANY	AUTHORIZED MANAGING OFFICE	CONTACTNO.	EMAIL ADDRESS
	(Cambodia) Co.,Ltd			
77	B Scientific Instrument Co.,Ltd	Mr. Chum Saborith	H/P:012 750 678	info@bsi-kh.com
78	Coolink Marketing & Trade Co.,Ltd	Mr. Saing Dararith	H/P:088 4444 978	dararith.saing@scoolfilm.com
79	GES Cambodian Co., Ltd	Mr. Vin Seyha	Tel:023 6 325 955 H/P:012 437 238	seihavin@gescambodian.com
80	DHINIMEX Co., LTD.	Mrs.Vong Sorphorn	Tel:023 993 942 H/P:011 75 39 40	info@dhinimex.com
81	Meng Leng Eav Co.,Ltd	Mr.Meng Reaksmeay	Tel: 023 993 142 Fax: 023 215 514	menglengav@mle-trading.com
82	Soma Construction & Development Co., Ltd	Mr.Chea Chandara	Tel: 023 6669 996	info@smcd.com.kh
83	My Windows E & C Co.,Ltd	Mr.Roeun Rotha	Tel: 023 6669 996	info@mywindow.biz
84	Wuerth (Cambodia) Ltd.	Mr.Tep Tino	Tel:023 885 171 Fax:023 880 697	info@wuerth.com.kh
85	Bisho International Engineering Co.,Ltd	Mr.Tanaka Toshiaki	Tel:023 63 93 996 H/P:012 812 444	bishocambo@gmail.com
86	Infinity General Insurance Plc	Mr. Chhay Ratana	Tel:023 999 888 Fax:023 999 123	info@infinity.com.kh
87	J C M NIPPON PRIVATE LTD	Mr. Heng Meng	Tel: 023 211 854 Fax: 023 214 067	hmeng@jcmnippon.com
88	Property Management Group Co.,Ltd	Mr. Tek Sovanhet	Tel: 023 210 125 H/P: 066 669 383	info@pmgkh.com
89	Rinco Trading Co.,Ltd	Mr. Mam Sotharin	H/P:012 791 555	sotharin@rinco-kh.com
90	KangHwa E&C (Cambodia)	Mr. Kim Hee Soo	Tel:023 991 600	info@kanghwaenc.com
91	SOKUN Windows	Mr. Keo Sokun	H/P:012 700 081 H/P:097 547 5599	info@sokunwindows.com
92	PCG Co-Operation Co.,Ltd	Mr. Hel Oudom	H/P: 017 453 992 H/P: 669 54 079 216	Sales-cambodia@pcgco-o.com heludom@yahoo.com
93	LILICO Steel Co.,Ltd	Mr. Sun Soben	Tel: 023 6790 079	lilicogroup@yahoo.com
94	DYNAMIC SCIENTIFIC Co.,Ltd	Mr. Kimson Tom	Tel:23 726 018	pharm@dynamic.com.kh
95	ASIA CONCRETE COMPANY	Mr. Cheng Tzan	Tel: 023 863 666-69	aihorlim@ymail.com

NO.	COMPANY	AUTHORIZED MANAGING OFFICE	CONTACTNO.	EMAIL ADDRESS
	Ltd	Chang	Fax: 023 863 670	
96	Meanchey International Investment Co.,Ltd	Mrs.Teav Thyda	Tel: 023 959 595	thidameii@gmail.com
97	TK Generation Co.,Ltd	Mr. Kang Tae Wook	Tel: 023 63 17 817	tkgeneration.sales@gmail.com
98	E.M Construction Import Export Co.,Ltd	Mr. Eav Meng	Tel: 023 969 888 Fax: 023 969 666	info@emc.com.kh
99	P. K LIGHT BLOCK Co.,Ltd	Mr. Khou Youheang	H/P: 011 44 0808 , 087 44 0808	kyheang12@gmail.com
100	ALEXTORIA BUILDMART (CAMBODIA) Co.,Ltd	Mr. Nhem Sothea	Tel: 023 210 894 Fax: 023 210 894	sean.sothea@Alectoriabuildmart.com
101	TNRC Logistics (Cambodia) Co., Ltd	Mrs. You Vanna	Tel: 023 989 877 Fax: 023 989 866	jane@tnrclogistics.biz
102	NC Max World Co., Ltd.	Mr. KOBAYASHI TOKO	Tel: 023 727 077	laurence@ncmaxworld.com
103	ATAD Steel Structure Corporation.	Mr. Nguyen Quang Long	Tel: +84 939 720 770 Tel: 023 683 6899 Hotline: 023 88 333 6899	thuy.nguyen@atad.vn

ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทยในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา
พฤศจิกายน 2558